

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— înas
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 760.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumito publice și Les
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Omul tăcerii.

De I. Agârbiceanu.

Sunt puțini oameni în lume cari au ajuns la un renume oarecare, la o poziție socială mai înaltă, conducătoare, să iubească tăcerea. Cei mai mulți vorbesc bucuros despre sine, sau, mai ales, lasă să vorbească alții. Le cade bine dacă numele lor e mereu afișat, dacă le sunt arătate și laudate calitățile, operele, dacă sunt ridicați mereu în considerația publicului peste omul de toate zilele. În general vorbind nu este om căruia să nu-i placă dacă se vorbește sau se scrie bine despre el, și care să nu se mârhească — mai mult sau mai puțin — când alții îl vorbesc de rău. E o însușire fundamentală a caracterului omenesc de a-i plăcea să fie crezut bun, nobil, deosebit, de a fi considerat de semenii săi, poate fiindcă glasuri adânci îndeamnă spre culmi, spre desăvârșire ori ce suflet omenesc, în măsură mai mică sau mai mare.

În niziunța aceasta de a fi considerat de ceilalți oameni sunt, se înțelege, nenumărate, gradațiuni. Sunt oameni cu sufletul sărac la cari niziunța aceasta trece deadreptul în obsesiune, cari nu pot trăi dacă nu se face tâmbălău în jurul scumpei lor persoane. Sunt chiar suflete mari, poeți, artiști, filosofi, oameni politici, cari se îmbolnăvesc de îndată ce li se pare că ar fi uitați de public, atât sunt de plini și de încântați de ei înșiși. De mulțori tu, muritor de rând, nu vei putea pricepe pentru ce un om mare caută cu atâta sete simpatia și lauda vulgului, cum îl pot ferici astfel de satisfacții copilărești. Sunt apoi oa-

meni mari, sau ajunși în poziții sociale mari cari deși-s sensibili nu-și fac capital din aprecierea altora, și aceasta nu poate să schimbe felul lor de a pricepe lumea și vieța, și felul lor de a munci. Sunt însă foarte puțini aceia cari ajunși la un nume bun sau în poziții sociale înalte să se simtă bine, să muncească în intensitate, să dorească chiar tăcere adâncă în jurul lor, neavând par'că nici un simț care să poată percepe bunul după care alcargă atâta lume: popularitatea.

Acei cari fără nici un merit deosebit au ajuns în scaune de cinste, la nume, și cari vânează din toate puterile popularitatea nu pot să fie decât compătimiți, căci doar nu din alt motiv umblă după lauda sau vorba bună a altuia decât pentru a umplea golul ce-l simțesc în sine. În intimitatea sufletului lor știu că șed pe un scaun prea înalt pentru ei, și le-ar plăcea să se convingă de contrarul. Apoi, renuncind înainte nu pot pricepe să muncească nici în noua situație, și astfel se urăsc de moarte dacă nu s'ar face larmă în jurul lor.

E de folos să ne mai însemnăm că chiar oamenii cari valorează ceva, sau și oamenii mari, cari prin merite reale și muncă strașnică au ajuns unde se află, de obicei atunci încep să iubească mai mult popularitatea și să alerge după ea, când nu mai muncesc, ori că nu mai pot ori că nu mai voesc. Până când muncește cineva cu intensitate nu prea are vreme să se intereseze de alt ceva.

Sunt însă factori reali ai vieții culturale și publice la toate popoarele, cari prin greutatea valorii lor și prin felul de a trăi par a desminti cele constatate mai sus. Sunt aceștia oameni cari și-au câștigat pe drep-

tul popularitatea, sunt vrednici de ea, și publicul le-o acordă din convingere fără a se lăsa rugat pentru aceasta, oameni cari sunt factori reali ai evoluției, și cu toate acestea nu sunt de loc iubitorii tăcerii din jurul lor. Ei muncesc și acum, dar chiar pentru ca munca lor să fie mai intensivă au lipsă de popularitate.

Apariția acestor oameni, destul de deși, o putem înțelege într'un singur chip: ei sunt mari prin operele lor, în manifestările lor externe, dar nu sunt mari în ei înșiși, viața lor intimă e lipsită de razimul acela indispensabil pentru a-l face pe om desăvârșit: o neciintită credință și convingere asupra lui însuși, asupra menirii și valorii lui, asupra lumii și asupra vieții.

De obicei se spune că trebuie să ne mulțumim cu operele oamenilor mari, că de însuș el, de însuș omul și viața lui intimă n'avem să ne interesăm. Să ne mulțumim cu ceea ce a spus despre sine în operele sale. Însă nu acesta e omul întreg. De cele mai multe ori omul întreg nu seamănă cu cel ce se infiripă din opera lui, el trăește o viață de multeori opusă celei descrise de el. În viața acestor oameni mari se poate aplica cu multă dreptate adeseori vorba: Predică apă și bea vin. În operele lor ei arată de obicei ceea ce ar dori, ceea ce află apropiat de desăvârșirea pe care o doresc, dar n'au puterea să o realizeze în viața lor intimă. Arată idealul.

Ei bine, ca acest ideal să-l poată cobori în viața lor privată nu e de ajuns să aibă talente deosebite, nu e de ajuns să se nască om mare, să producă opere mari, ci în rândul cel dintâi trebuie să se vadă prin aceste

Industria românească în folosul orfelinatului din Sibiu.

„Din datorile noastre.”

O chestiune de mare actualitate, ce ne privește indeosebi, mă face să mențin același titlu, acestor câteva rânduri, ce cad tot în domeniul „datoriilor noastre” — precum bine a accentuat stim.T. B. — scriitoarea permanentă a interesantei cronici feminine. Ar fi de prisos cred, să mai improspătez, ceea ce atât de clar ni s'a spus într'un recent articol, al celei mai sus amintite.

E vorba de sprijinul, ajutorul și contribuția noastră, la cea mai sublimă idee a societății românești, adică la înființarea marelui orfelinat, indispensabil pentru timpurile ce le trăim, și care s'a luat cu atâta siguranță și serioșitate, în perspectiva îndeplinirii. Sunt nenumărate mijloacele, prin cari putem aduce un folos real, destul de însemnat pentru realizarea gândului măreț, ce stăpânește mintea fiecărui Român și căruia îi zace la inimă înaintarea și prosperarea neamului nostru.

Dat fiind faptul pozitiv mai sus amintit, se naște întrebarea, la care necondiționat un răspuns efectiv ni se cere — și dacă-i posibil, cât mai curând această întrebare să primească

răspunsul dorit. Oare cu ce vom contribui, noi fetele(și suntem foarte multe) cari nu suntem remunerate ori n'avem un alt salar aparținător direct persoanei noastre individuale. Să zicem că vom contribui și noi la colectele ce se vor iniția, din partea diferitelor corporațiuni, societăți etc.? Dar acești bani, cine-i va da oare, decât părintele, ce figurează de atâtea ori pe listele și colectele anumitelor scopuri culturale și umanitare! În cazul acesta n'am putea zice că am sacrificat nimic din propria noastră putere pur și simplu, o satisfacție împlinită, când ne-am vedea și numele nostru tipărit, la cutare și cutare colectă, făcută în favorul binefacerilor obștești; natural, și aici partea ieului îi revine aceleia, care dispune mai din abundență, asupra buzunarului părintelui ei. Mai departe, inițierea unei colecte, n'o poate lua decât una singură — la orașe fie chiar și mai multe — așa că restul iarăș rămâne pasiv. În ce privește întrunirile, adunările duminicale, conferințele ș. a. multe de această natură, nimic de obiectat nu se ivește. Dar cum am zis, și aici, cam aceeaș motivare.

Să vedem dar, care ar fi mijlocul, prin care — acum mai mult ca oricând — ne-am putea valida **tăria sufletească, voința și abnegația** ce se pretinde pentru realizarea propunerii mele, pe care-mi iau îndrăsneala s'o dau în vileag,

având firma credință, că nu se v'a găsi nici una, să nu răspundă așa după cum se cuvine.

Și iată cum: fiecare dintre noi să lucreze un anumit lucru de mână, — fie el de orice categorie, ca: fugător, tablete, perinețe de divan, genți (ridikhul), tăvi cusute etc., țesute sau cusute, **exclusiv** în motive românești. Nimic în broderie, căci aceasta, nu aparține motivelor noastre. Motivele și culorile vor trebui alcătuite în așa fel, ca acel motiv să aibă un caracter pur național și să nu se abată dela originalul românesc. De preferit ar fi țesăturile și cusăturile în culori românești, aranjate cu bun gust și mult simț estetic, căci în caz contrar, modelul caricaturizat, nu numai că displace celor pricepători al frumosului, dar mai are și-o înfățișare străină, ce numai a românesc nu seamănă. Sunt apoi diferite modele, cari se pot întocmi și lucra în deosebite nuanțe de culori, fără ca modelul respectiv să-și piardă din originalitatea lui, odată ce conturile motivului românesc, se disting în măsură considerabilă, fie ele amestecate într'o miie de lucruri străine.

Spre orientare, amintesc câteva albume de țesături și cusături românești, din cari s'ar putea combina mai ușor și totodată am fi intrucâtva asigurate de înfățișarea estetică a aceluia lucru. Albumele Comșia și Cosma sunt cele

puteri sufletești pe sine însuși și adevărata lui menire în lume, trebuie să-și câștige o convingere neclintită asupra lumii și vieții, și să aibă destulă putere de voință pentru a trăi viața lui intimă în lumina acestei convingeri. Atunci se va apropia, de idealul vestit în operele sale, atunci va fi mare și în sine însuși. Ar avea în ei înșiși razimul indispensabil vieții superioare omenești, și nu ar simți nevoia de a alerga după el în lume, în păreriile altora, în popularitate.

Poate cineva ca talent să fie mare, dar ca om, ca individ să fie foarte mic, și micul om din el nu-l va lăsa să se bucure în pace nici de talentul mare din el. Va umbla deci după popularitate, după sgomot în jurul său.

Armonie binecuvântată, dar foarte rară, aflăm numai în cea cari și ca talent sunt mari și ca oameni, la cari nu aflăm contrarietate între operă și om, cari, idealul pentru care muncesc, și-l coboară înainte de toate în viața lor intimă. Aceștia ajunși la orice rang, la orice nume, iubesc și poruncesc în jurul lor tăcere. Nu numai pentru că munca prin care s'au ridicat unde sunt, prin care s'au format pe ei înșiși și au alcătuit opera lor, e necurmată și munca are lipsă de tăcere, ci și din motivul că pentru ei înțelesul vieții s'a ridicat mult deasupra senzibilității care, ca o busolă, arată fluctuațiile opiniei publice. Ei pot trăi destul de intensiv din ei înșiși și din munca lor uriașă. Sunt oamenii de piatră cari au inimile de aur, și cari murind lasă urmașilor tezaurul acestor inimi de aur în opera lor, producând mari evoluții în viața popoarelor. Ei n'au vorbit, și n'au lăsat să se vorbească despre ei, idolul lor n'a fost vorba ci viața care consistă din muncă. Și ei văd adevărul: din munca lor trăesc generațiile viitoare.

Considerațiile aceste ne vin în minte acum când am îngropat pe al doilea om care a muncit în tăcere, nelăudat, nepreamărit de nime până a fost în viață, episcopul Vasile. Tăcerea ce l-a încunjurat în viață n'a putut opri pe o clipă în loc prodigioasa sa activitate, nici bănuelile cari n'au lipsit, în legătură cu atitudinea lui românească, nu i-au

micșorat râvna care pornea din cea mai sinceră convingere. Întâiul dispărut — Ioan M. Moldovanu — fusese un și mai strălucit reprezentant de om al muncii în tăcere, dar la groapa lui n'am cutezat să spunem nimic, ținând de sfântă dorința lui din urmă. Nu știu cum mi-a părut totdeauna că dorința lui din urmă a purces nu numai din convingerea vieții sale întregi, ci și din porunca tragicelor zile de azi. Când atâția țărani români sunt dați pământului pe multe câmpuri de măcel fără prohod, fără predică, el, care n'a părăsit niciodată legăturile cu țărănimea, n'a putut să nu-i samene și în aceasta privință.

Franța și România.

Arad, 11 Februarie.

Traducem din *La Politique*, organul conservator al dlui Al. Marghiloman, acest articol publicat de Georges Bienaimé în ziarul lui Gustave Hervé *La Victoire* (iostul *Guerre Sociale*):

În sfârșit am hotărît să facem un gest energetic la Salonic.

La trei luni după ocuparea Salonicului, am exilat pe consulii austro-german și turc, cari nu erau aici decât agenți revocători. Ambasadorii inamici nu-și băteau deloc capul de prezența noastră din Salonic, și-și dădeau osteneala doar să afle amănunte despre măsurile luate de generalul Sarrail, despre felul instalației câmpului de războiu și nuncetele unde erau așezate canoanele. Din cauza respectului ridicol și nejustificat văstrat de noi față de guvernul grec, care manifesta atitudinea cea mai ipocrită față de noi, n'am luat dela început poziții imediate pentru îndențarea acestor spioni ai noștri plătiți de dusman.

Abia după bombardarea Salonicului de către aviatorii germani, am început să ne deschidem ochii.

Se pare că Englezii, bravii noștri aliați, sunt incorigibili, și nu-și fac cea mai mică grijă de loviturile cari li se prepar. Această atitudine a guvernului englez explică toleranța politiceii noastre față de România, Grecia și Bulgaria. Aici zace misterul pierderii noastre din 1915.

S'a remarcat în ultimul timp, și fără oarecare adevăr, că diplomația anglo-franceză nu înțelege războiul. Se resgândește, ezită, umblă pe dibuite cu în timp de pace. Gurile rele susțin

chiar, că noi nu suntem preocupați de-a așeza personajii competente la locul unde li se compete.

Se pare că până aci am fost lipsiți de îndrăzneală și hotărâri față cu una dintre curțile europene: cu palatul regal din București. Regele României este German. Timp îndelungat, guvernul a fost în relații justificate față de politica germană, din cauza fricei Rusiei. Poporul român însă, nu-i este favorabilă această politică și mulți politici ai României apreciază cu drept cuvânt că interesul lor este atras mult mai mult spre campania noastră decât cea a inamicului nostru. În aceste condiții se formează toate premisele unei acțiuni decisive. Nu vreau să zic prin aceasta că ministrul nostru plenipotențiar la București nu este la culmea chemării sale, reușind împreună cu tovarășii săi englez, rus și italian să reziste cu succes în atmosfera germanofilă a dlor Carr și Marghiloman. Susținut-a însă ministrul nostru în deajuns pe prietenii noștri dd. Filipescu, Ionescu și Crăiniceanu?

Deputatul liberal român Stere, într'o ședință recentă a Camerei din București a explicat, din cari motive România trebuie să se îndepărteze cât se poate de mult de împătrita înțelegere. „Suntem obligați să ne gândim la Basarabia — a zis Stere — acest pământ românesc stăpânit de Ruși. O Rusie glorioasă are să anexeze imperiului țarului Galiția, Constantinopolul, Strămtorile și Dunărea până la Poarta de fier. Prin Rusia victorioasă, statul român ar fi în mare primejdie”.

Afirmațiile exagerate ale deputatului român, au fost ascultate cu atențiune de către Camera deputaților. Nu trebuie dată uitării tulburarea de care a fost cuprinsă România, Grecia și Bulgaria la alusiunea Rusiei exprimată în intenția de a se stabili la Constantinopol.

Îndată ce Rusia era stăpână peste Galiția și Bucovina și se prepara să anexeze aceste două provincii dintre cari a doua este pe jumătate românească, a căzut și entuziasmul Românilor pentru tripla ententă.

Și, când România putea și trebuia să vină în ajutorul Serbiei, guvernul român n'a îndrăznit să facă un pas, de frica trupelor rusești cari se găseau la frontierele românești.

România a avut temerile întârzierii trupelor țarului, ceea ce o putea expune la o invaziune bruscă a Austro-Germanilor.

În aceste condiții, e foarte evident, că dacă reprezentanții noștri la București nu reușesc să paralizeze năzuințele diplomaților germani, austrieci și bulgari, suntem primejduiți de a pierde concursul important al României, asupra căruiă contăm cu toată siguranța.

mai răspândite prin părțile noastre, chiar și pe la anumiți particulari — afară de școli și internate, eo-ipso nu prea lipsesc. Acele, cari, controlându-se singure vor constata lipsa de gust sau sunt prea ne-, „dresate” pentru alcătuirea unui lucru de mână, care să satisfacă toate așteptările unui lucru frumos și artistic, — cu desăvârșire — să nu comită crima, prin propria ei chibzuială. Avem destule centre, în cari școli sistematice de lucru de mână, ar putea împrumuta ori și cărei fete, o îndrumare, o schiță cât de palidă și totuș datătoare de ton. Cele din jurul Brașovului n'au decât să se adreseze Internatului de industrie și menaj, de unde cu siguranță vor primi sfaturi și modele, cu adevărat satisfăcătoare. Tot asemenea în Sibiu, Arad, Caransebeș ș. a. centre românești, s'ar afla femei talentate, cari ar sacrifica cu plăcere câteva ore, pentru inițierea reflectanțelor.

Dupăce fiecare ar avea un lucru asemenea celor descrise mai sus — fie chiar consecutiv — vom cere un sfat, o îndrumare dela cei competenți și propagatori ai industriei românești și anume: unde ni s'ar cumpăra aceste lucruri, valorisate fiecare în parte, după însemnătatea particulară a lui — și totuș fără ca ele s'ajungă în mâinile străinilor? Nu avem oare noi vr'un muzeu, sau o societate românească, eventual, care, adăugând la colecția multiplelor obiecte artistice, să-și ia asupra și această colectare a prestațiunilor noastre, având în vedere și fap-

tul măreț, pentru care am lucra cu atâta dragoste și desinteres! S'ar afla poate și familii marinimoase românești cari ar cumpăra așa după cum se cere — în folosul micilor orfani, pentru cari suntem datori să ne degajem de viața — poate mai comodă — obișnuși în vremuri mai bune. Cum zic, dela cei competenți și inițiați așteptăm o deslegare precisă, a problemei amintite în liniamente generale. Așa d. e. d. Al. S. Iorga ar ști să ne răspundă pozitiv la întrebarea noastră, arătându-ne totdeauna și felul cum trebuie purces la espedierea și distribuirea obiectelor eventualelor persoane, cari s'ar deobliga în rolul de intermediator, al acestei acțiuni umanitare. Dsa e un bun cunoscător al industriei românești — și în cazul acesta va ști să ne dea o îndrumare, care va fi bine primită. Il rugăm deci, să ne răspundă, în chestia celor ce ne preocupă, nădăduind că nu va lua în nume de rău, îndrăzneala noastră.

Și acum fetelor, către voi mă întorc din nou. Să nu ne retragem dela împlinirea datoriei noastre, căci o chemare sfântă ne poruncește aceasta. Când să ne reculegem, dacă nu acum, când un teren vast, pentru muncă grea și obositoare ne așteaptă în viitorul nesigur — și când nevoile zilnice, reclamă cu glas tare ajutorul nostru prețios și de atâtea-ori evidențiat. Să sacrificăm câteva ore de „cinematograf”, câteva „corso”-uri, pentru bieții noștri copilași orfani și mulțumirea sufletească ce

o vom simți, va fi mai presus de toate. Atunci vom putea și noi zice, că nu ni s'a dat de-a gata suma mică-mare cu care am contribuit. Prețul răscumpărat al lucrurilor noastre, v'a însemna o jertfă adusă din inimă curată, pentru nevrăstnicii nenorociți ai neamului nostru.

Tomita-Ciprian.

Gânduri.

Natura distruge sau favorizează viața — fără milă, fără patimă, fără ură... Acesta-i gândul cel mai îngrozitor cu care vrca să ne obicinuiască știința de astăzi! Unde-i rațiunea, unde-i înțelesul și rostul, unde-i ura și bucuria existenței? Cerule, dă-mi răspuns! Sau poate — uraganul, care îngroapă în vârtejuri de nisip pe beduinul călător — are vr'un rost cu minte, acolo, de unde vine, sau unde se duce? — Și numai noi trăim pe acel petec al existenței, acest iad al indiferenței sdrobitoare?!

Lucian Blaga

România nu urmărește aventuri.

Declarațiile unui ministru român.

Armata română se va arunca în balanță la momentul oportun. — Ce-i cu călătoria dlui N. Filipescu? — D. P. P. Carp despre atitudinea României și situația Greciei. — Mărfurile bulgare și turcești nu vor mai trece prin România. — „Cel mai rănit din eroii Ardealului.” — Greva generală a studenților din Iași.

Arad, 11 Februarie.

Ziarul parisiian „Le Matin” publică o con-vorbire pe care a avut-o un corespondent al său din România, cu „unul din membrii cei mai de seamă ai guvernului român”. Vorbind de situația politică, ministrul a spus:

— „Trebuie să se știe că intervenția României nu va fi faptul unei presiuni, fie că ar veni dela aliați, fie că ar veni dela o opoziție sgomotoasă.

Această intervenție, căreia rămâne să i se hotărască numai momentul, va fi un act al guvernului Brătianu, îndeplinit cu asentimentul majorității parlamentare și, în deosebi al partidului liberal, în toată independența.

Trebuesc două condițiuni pentru ca acțiunea noastră să fie pornită. Mai întâi, o situație economică favorabilă; apoi — și mai ales — o pozițiune strategică la frontierele noastre, care să ne pună la adăpost de un dezastru.

O țară mare, când face războiul, riscă una sau două provincii și poate să fină multă vreme. O țară mică își riscă existența și nu poate lupta decât vre-o câteva luni. (Insăși istoria ne învață aceasta.

Avem 900 mii de oameni; 600 mii sunt înarmați și prevăzuți cu munițiuni. E un ajutor apreciabil acesta, dar el nu-și poate produce efectul decât dacă e aruncat în balanță la momentul oportun.

Cetim în „Adevărul” din București: Unele ziare au anunțat că d. N. Filipescu va face o lungă călătorie în Rusia. Suntem în măsură să arăta, că d. N. Filipescu care a fost suferind, se va duce numai pentru zece zile la Yalta, în Crimeea.

Interviewat în trecerea sa prin Brașov de un corespondent de aci al ziarului „Az Est”, d. Carp a făcut între altele următoarele declarații referitoare la atitudinea României:

— Toate experiențele ce am câștigat tot mai mult îmi justifică realitatea atitudinii mele politice. Dv. îmi cunoașteți principiile mele politice, pe cari eu niciodată nu le-am răstănit. La acestea eu nici nu voi mai adăuga, dar nici voi reduce din ele. Sunt convins, că politica profesată de mine va triumfa. Firosismul care exista în România, când Rușii erau în Carpați, a suferit o schimbare după șteptele victorioase ale puterilor centrale. Lăstăit pot afirma că sentimentele filoruse în mare parte din poporul nostru s'au răcit, iar cum se urmărește cu simpatie acțiunile puterilor centrale.

De altfel, atitudinea României nu este dictată de sentimente ori simpatii, ci ea se va conforma situației.

— Nu trebuie să luăm atât de tragic situația dificilă a Greciei. Chiar și în prezent aceasta țară în orice moment poate să fie în mâna voinței sale. E drept, că Grecia a

pierdut momentul cel mai oportun, deoarece trebuia să fi spus un „veto” hotărât față de primele debarcări ale trupelor Înțelegerii. Dar e chestie de timp numai când puterile centrale vor arunca trupele Înțelegerii în mare. Atunci situația va deveni foarte ușoară pentru Grecia”.

Se știe că până acum aproape toate mărfurile austro-germane destinate Bulgariei și Turciei, precum și mărfurile bulgare și turcești pentru Austro-Ungaria și Germania erau transitate (trecute) prin România. În decursul conferinței avute de delegații căilor ferate române cu delegații germani, aceștia din urmă au comunicat că în curând tot acest transit va fi efectuat direct via Niș—Sofia.

Un epilog al alegerilor parlamentare dela Galați, unde a căzut păr. Lucaciu, este banchetul ce s'a dat Duminecă acolo în cinstea candidatului învins. Prietenii părintelui Lucaciu, în frunte cu d. Take Ionescu au aranjat un banchet. Au luat parte peste 100 persoane, printre cari membrii secțiunii „Ligei Culturale”, membrii Federației Unioniste, d. Take Ionescu, deputații Leonte Moldovanu, Filotti, profesorul universitar Ursu, etc. La șampanie, a ridicat un toast președintele Ligei din Galați, d. Tohăneanu, care a închinat pentru părintele Lucaciu, „cel mai rănit din eroii Ardealului, pentru ultimul grenadir din vechea gardă a Ardealului”.

Păr. Lucaciu, răspunzând, a spus între altele (după ziarul „Dimineața”):

— Sunt plin de răni, este adevărat, dar n'am venit aci să mă plâng de ele, ci să vă spun că sunt în stare să sufăr și mai mult decât va fi nevoie să mor pentru îndeplinirea idealului nostru”.

Din Iași se anunță: În urma nouilor hotărâri luate de senatul universitar de a retrage dreptul de funcționare a societăților studentești, a avut loc o întrunire la „Centrul studentesc” în care, după ce s'a protestat împotriva acelor hotărâri s'a decis să se convoace o adunare generală studentească în care se va propune greva generală a studenților.

La rândul său, d. Stere, rectorul universității a pus să se afișeze la cantina studenților că aceasta instituție trece sub administrația d-sale și studenții cari au condus-o până acum să depună compturile până la 1 Februarie.

AVIZ.

Aducem la cunoștința abonaților noștri că „Calendarul partidului național” pe 1916 e complet epuizat și nu se mai poate retipări. Sumele ce vor sosi de azi încolo pentru calendar, se vor socoti în abonament sau se vor retrimite.

Administrația ziarului „ROMÂNUL”.

O chestie de însemnătate: Catechizarea.

Cel ce urmărește cu atențiune mersul instrucțiunii școlare dela izbucnirea războiului încoace, va rămâne surprins de îngrijirea deosebită, ce i se dă, și cu tot dreptul.

Personalului didactic — după posibilitate — i s'a exoperat cu multă atențiune dispensările dela serviciul militar, ordinațiunile urmează șir, iar cunoscuta direcție de educațiune primește o expresie deosebită de pronunțată, spre care scop se exploatează cu grije toate evenimentele și peripecțiile războiului.

Involuntar se cer deci pe hârtie o seamă de reflexiuni: dacă din partea bisericei noastre n'ar trebui deasemenea folosit momentul atât de prielnic pentru adâncirea vieții religioase interne și pentru suplinirea unor lacune din trecut, mai ales în ce privește partea cea mai însemnată a muncii într-un ajungerea acestui scop: catehizarea.

În timpul din urmă bărbații bisericei și mireni deopotrivă au ridicat glas pentru o schimbare radicală. Poetul Octavian Goga, exclamă cu amărăciune: „Fără să vreau îmi vine în minte o problemă atât de mare și atât de nebăgată în seamă a vremii noastre frământate de patimi mici: educația religioasă a cărturării noastre.

Nu găsiți, că ar trebui ceva pentru a ne salva tineretul, dându-i dascăli luminați, cari în școlile secundare să-l învețe credința lui Dumnezeu și preoți cu gură de aur, cari să cuvânteze acolo în centrele studenției noastre universitare? (Insemnările unui trecător, p. 33). Astăzi acest lucru are deosebită însemnătate.

Floarea tineretului nostru se stinge în stepele mlăștinoase și în munții pustii; oamenii de inimă au luat toiagul pribegiei, și cine știe, dacă generațiile, cari se ridică, nu vor avea a se lupta cu greutăți și mai mari ca cele de până acum. La tot cazul de razimul unei credințe tari nu vor putea să se lipsească. Este deci absolut indispensabil, ca chestiei aceste să i se consacre cea mai mare atențiune.

Primo loco în centrele culturale mai însemnate va trebui să se institue catihetii cei mai destoinici și prezentabili preoți, cari pe lângă studiile speciale în acest ram — după putință să cerceteze și un curs special de oratorie, ca astfel să stea cel puțin la nivelul celorlalte confesiuni.

Sibiul, Aradul, Clujul, Timișoara, Oradea-mare și alte localități cu institute cercetate de studenți de ai noștri să-și aibă posturile de catihet sistematizate și bine dotate.

În lipsa de oameni, să se facă deosebită îngrijire pentru o sucrescență bine cvalificată și străbătută de focul sfânt al mărețelor idealuri isvorânde dela căminul culturei noastre naționale.

Lecțiile să nu fie numai îmblătiri stereotipe de dogme și percepțe morale, ci adevărate revelații pentru sufletele dornice de lumină și adevărul în-năbușit de mediul străin și neprielnic.

Când scriu aceste șire, amintirea mă fură în viața mea de student. Imi aduc aminte, cum stăteam înghesuit în Cluj în odăița scundă a catihetului nostru câte 15—20 băleți (în școli nu ni se permitea ținerea orelor din cauza limbei de propunere) și în amurgul serilor de iarnă ascultam înduioșăți povestea jalnică a unui Sava Brancovici sau I. Clain. Vălul de pe adevăr se desfăcea pe încetul: presimțirea instinctivă căpăta razim, bănuiala se prefăcea în convingere, și când păseam spre casă cu ochii schinteietori simțeam deosebită compătimire față de colegul Cranciova, azi Kráncsova, care era surd pentru dulcele graiu strămoșesc, și care azi înduioșează fituicele din Cluj cu rapoartele sale patriotico-romantice de pe câmpul de luptă.

Să începem dela școlile populare, și să scoatem în relief înainte de toate un fenomen foarte ciudat. În una din proximele sesiuni sinodul arhiepiscopiei ortodoxe române din Transilvania a adus un concluz, prin care catehizarea în școlile noastre confesionale s'a impus preoției. Și ce să vedem? Unii au murmurat pe față, alții în taină și abia o mică parte disparentă s'a pus pe lucrul atât de firesc și absolut necesar prin însuș caracterul chemării pastorale, ca să ușureze prin această muncă de mucoșă a învățătorului și să cre-

ieze baza solidă a comunității sufletești cu turma păstorită de mâne.

Concluzul salutar a rămas deci în cea mai mare parte literă moartă.

Deosebită atențiune merită instrucțiunea religioasă-morală a elevilor, cari cercetează institute străine. La aceștia cu adevărat orele de religie au să fie prilej de elevație sufletească.

Numărul redus al orelor de sigur nu va îngădui o parcurgere sistematică a materialului, însă lacunele se vor putea suplini cu ușurință și mare folos, prin organizarea catehizării la tinerimea adultă. Nu înțeleg pentru ce nu s'ar putea face un adevărat curs popular pentru cunoștințele religioase istorice, scurtele servicii divine de după amiază în Dumineci și sărbători, dacă le-am împreuna cu exortările obicinuite la alte confesiuni, cari arată rezultate atât de îmbucurătoare.

Legătura între credincioși și părinții lor sufletești s'ar întări, intimitatea ar crește, credința s'ar clarifica și nădejdele s'ar preciza; crâșmele în scurt timp ar rămânea goale, iar bisericile s'ar umplea.

În școlile medii astfel ar trebui întocmit planul de învățământ, ca miezul și osia întregirii instrucțiunii să-l formeze istoria bisericească, ca cea mai instructivă și interesantă disciplină teologică, prin care se pot împărtăși toate cunoștințele necesare unui creștin luminat.

Insumi din praxă pot aminti, că elevii cu mult mai bine își fixau percepțiile morale și adevărurile dogmatice predate în uex cu istoria, fiindcă aici nu le lipseau ideile aperceptive: interesul deci era cu mult mai mare.

Că ce însemnătate cardinală au pentru elevii noștri dela institutele străine lecțiile de istoria noastră bisericească specială, va fi superfluu să dezvolt mai pe larg. Și fiindcă în urma multelor împrejurări vitrege o mare parte dintre elevii noștri sunt constrânși a-și întrerupe studiile cu cl. IV medie, istoria bisericească generală și specială ar trebui propusă în clasele III și IV ale școlilor medii, ca astfel nimeni să nu iasă în viața plină de ispite fără cunoștințele necesare și lipsit de convingerea călăuzitoare.

În fine ar trebui depusă stăruință deosebită pentru creșterea religioasă-morală a clasei meseriașilor. Ocuparea unei poziții potrivite în meserii și comerț pentru poporul nostru de aci înainte formează o condițiune fundamentală de existență. Nu putem tolera pe mai departe, ca aurul sudorilor noastre să treacă în buzunarele străinilor și preocupărilor. Trebuie deci să creștem o branșă de meseriași și comercianți conștii. Durere însă în urma contactului cu străinii și a naturii acestor ocupațiuni, pericolul deslipirii de sufletul național chiar aici e mai mare. Le va cere deci multă prevedere și deosebit tact la această lucrare.

În secția școlară a consistorului arhiepiscopar ortodox român unde în ultimul timp referenții Dr. O. Ghibu și Dr. I. Mateiu au dezvoltat o laudabilă activitate de inițiativă, încă în anul 1912, s'au luat unele dispoziții generale corespunzătoare pentru catehizarea ucenicilor de meserii și comercianți, ca aceștia să rămână fii credincioși a bisericii.

Poate la proximele sinoade respective la congresul național-bisericesc în loc de multele emisiuni de comisi și manopere constituționale se va da mai multă atențiune și acestor chestii de cardinală însemnătate, organizându-se sistematic și unitar catehizarea în întreaga mitropolie. Insumi acum când valurile furioase ale războiului par a fi înviorat atmosfera credinței creștine, am aflat de bine a o suleva: dixi et salvavi animam meam, în firma convingere, că am săvârșit un lucru de interes obștesc.

Victor Arieșan.

Vasile Alecsandri.

Conferința dlui N. N. Săveanu.

București, 7 Febr.

Aseară, d. N. N. Săveanu, senator, a ținut la Ateneul român o conferință despre „Vasile Alecsandri.”

Sunt zile — spune conferențiarul — pe cari le privim cu adâncă emoțiune. Ziua de 24 Ianuarie este dintre acestea. După 57 de ani ne uităm, în trecut, la marea operă înfăptuită atunci la 1859, și un sentiment de admirație și pietate ne cuprinde.

Între viața și opera unui scriitor este o legătură strânsă, căci cunoașterea felului de viață al scriitorului lămurește în cea mai mare parte și epoca sa. De aceea, vorbind despre Vasile Alecsandri nu pot fi trecute cu vederea actele la care a contribuit în cea mai mare parte. Între acestea a fost și Unirea principatelor.

Conferențiarul face pe scurt biografia lui Vasile Alecsandri, susținând părerea care fixează anul nașterii poetului în 1821, iar locul la Bacău.

Povestește împrejurările, — cunoscute în cari Vasile Alecsandri a primit primele cunoștințe: lecțiile părintelui Gherman, pensionul francez din Iași, studiile de medicină dela Paris. La Paris face Alecsandri cunoștință cu Alecsandru Cuza, cu Negri și cu Ion Ghica, — cei cari se vor mai găsi la olaltă în jurul ideii mari a Unirii. În Decembrie 1839 Alecsandri se întoarce la Iași unde începe mișcarea „renașterii”, în fruntea căreia se găsea și Cogălniceanu, Negruzzi, Al. Russo, Gr. Alecsandrescu și alții. Peste nouă ani, la 1848 izbucnește revoluția, și în Muntenia, la 9 Iunie, ia ființă Constituția elaborată de Bălcescu, aprobată de Vodă Bibescu. În Moldova însă revoluția e înăbușită și Alecsandri, care fusese bineînțeles amestecat, fuge la Paris.

Dar iată că după războiul Crimeii, în 1857, marile puteri europene instituiesc divanurile Ad-Hoc pentru a afla cari sunt dorințele noastre. Europa începea să fie generoasă. În acelaș an, la 7 și 9 Octombrie se votează Unirea principatelor. Convențiunea dela Paris, încheiată doi ani mai târziu la act de toate doleanțele noastre, fără a recunoaște Unirea. Unirea se înfăptuiește însă pe altă cale. La 3 Ianuarie Moldova alege domn pe Cuza, iar la 24 Ianuarie Muntenia intrupează în Domnul ales al Moldovei, pe Domnul celor două țări unite sub acelaș sceptru.

Alecsandri a jucat în toată această frământare un rol important”, fiind unul din „unioniștii” cei mai infocați. După ce Unirea a fost recunoscută, Alecsandri a plecat la Paris, Roma și Londra pledând cu căldură cauza Principatelor Unite.

Aci se încheie prima parte a vieții lui Alecsandri; căci dacă până acum Alecsandri, fusese poet și om politic, de acum înainte nu mai avea să fie decât poet. Această parte a doua a vieții sale se scurse, pașnic, la Iași sau în Castelul Peles, și fu dedicată numai poeziei.

În timpul acesta Alecsandri intră la „Junimea”, scrie frumoasele sale poezii la Mircești, cântă războiul Independenței și e încununat în sfârșit ca poet latin la Montepellier. Un om fericit, căruia viața i-a dat toate bucuriile.

În 1888, viața poetului se întunecă însă; suferințe trupești puneau plumb în aripile fantaziei. După doi ani, într'adevăr, la 23 August 1890 poetul moare.

Alecsandri s'a inspirat în toată opera sa literară dela două izvoare: romantismul francez și poezia populară. Și în toată opera sa palpita dragostea de țară. Opera lui Alecsandri este foarte vastă și ea e mare tocmai prin complexitatea sa.

Alecsandri a suferit și critici, bine înțeles. Delavrancea și Vlăduță mai ales, l'au criticat mai aspru. Oricum ar fi el rămâne poetul cel mai mare al generației dela 1848.

El a fost ecoul tuturor ideilor și sentimentelor vremii sale, — așa cum a fost și Victor Hugo în Franța,

D. Briand în Roma.

Declarațiile ministrului francez Thomas despre scopul călătoriei lui la Roma. — Națiunea Italiană nu e obosită.

Arad, 11 Februarie.

Ziarele din Roma bineventează vizita lui Briand în Italia, care va avea întrevederi cu Salandra și Sonnino. Sâmbătă Briand va merge la cartierul general italian, unde va avea consfătuiri cu regele și Cadorna. În 15 c. Briand se va întoarce la Paris.

Temps într'un primarticol se ocupă cu vizita lui Briand la Roma. Declară că această călătorie din mai multe motive a fost dorită de ambele părți. Unul dintre scopurile călătoriei este întărirea alianței și complexul ei cu organizația executivă permanentă ce se va înființa la Paris. Prin contopirea finală a Italiei, Briand vrea să-și încoroneze opera. De altă parte, pe ste Alpi își dau seama că vizita prim-ministrului francez va prezenta celorlalți aliați o icoană vie a năzuințelor italiene, necunoscând de sigur până acuma adevărata valoare a jertfelor Italiei. În concordantă cu acestea, ziarul amintește atitudinea nesinceră a Italiei, care nici până acuma nu s'a decis să declare război Germaniei. Drept mângâiere însă ziarul evidențiază declarația categorică de solidaritate a Italiei, contopindu-se cu desăvârșit cu interesele aliaților prin iscălirea contractului din Londra, în chipul acesta luând asupra-si de bună voie toate consecințele conflictului care a intrat din propriul îndemn. În sfârșit „Temps” relevă tendințele pesimistice ale Italiei cari caută să fie întărite de anumite cureuri politice italienești, față de cari însă guvernul Salandra duce o luptă energică. În împrejurările date, vizita lui Briand va fi un ajutor dat guvernului italian, fiind aceasta garanție expresă a solidarității care coordonează pe aliați și care trebuie să se răspândească asupra tuturor terenelor politice, economice și militare ale războiului.

Secolo are informația, că vizita lui Briand la Roma este în legătură cu planul ententei de numi un comandant suprem comun al coalitiei de război. Pertractările se referă la de signarea persoanei.

Ziarele italiene comentează în termeni foarte călduroși vizita ministrilor francezi la Roma. „Corriere della Sera” declară sosit momentul pentru împătrita înțelegere de-a putea intra în taza decisivă a războiului, de a repara greșelile trecutului, neînțelegerile, anarhia, cari a zădărnicit reușita activității politice și militare.

Secretarul de stat francez Thomas care însoțește pe prim-ministrul Briand la Roma, înainte plecării din Paris a făcut unui ziar următoarele declarații:

— Aliații trebuie să-și prezinte cu toată amabilitatea și sinceritatea forțele și greselile reciproce, și să se înțeleagă asupra insuficiențelor. Deoarece însă, învingerea depinde și de forța de rezistență a situației interne a fiecărei țări, trebuie aplanate problemele financiare economice. În această direcție Italia poate conta la solidaritatea aliaților. În primăvară, aliații vor dispune de o cantitate enormă de muniții. Ultima întrevedere ce-am avut-o cu Lloyd George s'a referit în deosebi la constatările cantităților de muniții de cari vom dispune în primăvară.

— În afacerea materialelor de război Italia are în Franța o misiune militară, iar Franța

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grăbnic fotografiile vitejilor noștri și informații necesare (locul nașterii, regimentul, vârstă și faptele răsplătite cu medalia)

H.

În Italia. Astfel baza *schimbului* este stabilită. Italia va da Franței automobile de transport și în schimb va primi gloante. În chipul acesta vom dispune și de unitatea calibrului gloantelor. Interesul aliaților ar fi compromiș, dacă fiecare în parte ar fi condus numai de interesele proprii. Desvoltarea forțelor materiale are necesitate de schimbul materialului de război și *încrederea reciprocă*.

Comunicatele statelor majore inamice

Franta.

Paris. Intre Soissons și Reims artileria franceză a tras asupra capului de pod dela Vonizel și asupra lucrărilor inamice dela Vendresse și Cernay. Coloană inamică în marș a fost prinsă sub focurile franceze la est de St. Souplet. În Champagne bateriile franceze au vătămat organizațiile germane de pe podul Navarin. Intre Aisne și Argonne au fost bombardate adăposturile și tranșeele germane la nord de S. Thomas. Pe înălțimile Chevauchée Francezii au ocupat liziera nordică a unei pădini provocată prin explozia unei mine germane. În Lorena artileria franceză desvoltă activitate în regiunea Coincourt și Douvre.

Italia.

Coltano. — În zona Tolmino, în zorii zilei de 4 februarie dușmanul a atacat pozițiunea noastră Santa Maria; deși o ceață deasă paraliza acțiunea artileriei noastre a da un grabnic ajutor, dușmanul a fost totuși respins, pricinuindu-i pierderi simțitoare. Și pe înălțimea dela Podgora la apus de Goriza dușmanul a atacat în noaptea de 4 st. n. de două ori să se apropie de pozițiunile noastre. La a doua tentativă trupele noastre l-au atacat, l-au pus pe fugă și i-au luat câțiva prizonieri.

Rusia.

Petrograd. — **Frontul apusean.** — Un detașament german care a încercat să se apropie de liniile noastre pe insula Glaudan, la sud de Dwinsk, a fost respins de focurile noastre de infanterie. Un mare număr de avioane și câteva baloane Zepelin, au sburat asupra pozițiunilor noastre de lângă Dwinsk. Pe lângă avioanele comandate de generalul Ivanoff, au mai multe acțiuni reușite ale cercetașilor noștri. În regiunea Gontow, la sud de Nowo-Alexineț cercetașii noștri au înaintat până la rețelele de sârmă ale inamicului și prin locurile deschise de focul artileriei noastre, în timpul zilei, au pătruns în intervalul care este prima zonă de a doua, unde au atacat și ni-au omorât un puternic grup dușman. În regiunea râului Prut de mijloc la nord-est de Zalesciki, mai multe grupuri de dușmani au fost risipite sau nimicite.

Frontul caucazian. — Trupele noastre mai continuă să lupte pe Turci și să oprească toate încercările inamice de ofensivă. Pe întreg frontul din Caucaz domnesc un viscol puternic și un ger de peste 20 de grade Reaumur. Cu toate dificultățile acestea, trupele noastre înaintează mereu. În Persia, în regiunea Hamedan dușmanul a fost alungat spre Nokhovend.

Anglia.

Belgia. — Campania Quadruplei: Frontul apusean. Comunicatul oficial anunță o vie activitate de război atât la Franței cât și la Britani, cât și la Belgia. O telegramă către ziarul din Amsterdam „L'Echo de la Belgique” anunță complectă închidere a graniței olandeze. Trupele germane dela hotar au fost respinse cu altele. De asemenea se comunică întinse acțiuni militare în Belgia.

Italia. — Știri de pe frontul de vest. Comunicatul oficial britanic înregistrează activitatea artileriei inamice la nord și sud de canalul Basse. Artileria noastră a bombardat tranșeele inamice dintre râurile Ancre și Somme. Un raid ostil a arătat oarecare activitate lângă Ypres. Comunicatul oficial francez anunță că artileria a desfășurat în timpul nopții activitate. În Champagne avioanele franceze au atacat o mașină de sburat germană, care a fost distrusă. Frontul de est: Un detașament inamic care încercase să se apropie de liniile rusești dela sud de Ivangorod a fost respins. Un mare număr de avioane

germane au virat deasupra pozițiunilor rusești, dar au fost observate. Vineri s'a înregistrat o serie de acțiuni pline de succes în armata generalului Ivanoff. În regiunea Strypei de mijloc un număr de avioane inamice au fost împrăștiate. Frontul italian: În valea Sugana au avut loc mici ciocniri. Inamicul a fost respins lăsând câțiva prizonieri în mâinile Italianilor. De asemenea a fost respinsă și o a doua încercare de a se apropia de pozițiunile italiene.

Note fugare.

— În jurul unei critici. —

Gazeta Transilvaniei primește următoarea corespondență din București:

Am deschis cu o dureroasă bucurie cartea de versuri a lui Aron Cotruș. Așa îndoliată, ea e scuturată drag din Ardealul copilăriei și al nădejdei mele. Așa îndoliată, ea spune: La noi e sărbătoarea de sânge a morții! Pe pământul, pe care ai văzut Lumina, la care te închini, moartea și-a împlinit din bocete melodia macabră a danțului ei sălbatec.

Aici în țară n'a fost suflet de om care să nu primească cu toată căldura sufletului această solie, care, alături de aceea pe care *asteptăm* să ne-o trimită *marele poet* Ovidiu Hulea, va fi mărturia cea mai sincer-șguduitoare a sufletului nostru de azi. Am zis *marele poet* Ovidiu Hulea și o zic cu toată convingerea că nu voi fi desmintit niciodată.

Am citit însă o dare de seamă scrisă în Ardeal despre versurile lui Cotruș. O clipă m'am gândit să arăt câtă rățacire este în acea dare de seamă. Aveam datoria s'o fac aceasta, după cum am datorita de a urmări cu tot interesul manifestările literare ale tânărului poet. Pentru că eu i-am dat sfatul — bun sau fatal — acum șase ani de a părăsi Bucureștiul și a se întoarce acasă în Ardealul nostru.

Iată însă că același împărat al culturii românești ia cu mai multă autoritate apărarea poetului nedreptățit, infierând cu toată energia manifestările bolnăvicioase, cari — amenințătoare acum doi ani pentru bunul simț — n'au putut fi stărpite nici sub înfiorătorul călcâi al morții.

Reproduc din „Drum Drept” părți din acest articol, care nădăjduiesc că va fi cea mai îmbucurătoare satisfacție pentru poetul-soldat jignit din inconstiența celor ce au căutat să profite de aceste versuri tulburi de durere spre a face puțin șgomet în jurul numelui lor de care cultura românească de nicăiri n'are nevoie. Iată articolul:

„Satul arde și baba se piaptână”.

„Intr'un foileton din grava foale arhiepiscopopească și metropolitană care e „Telegraful Român”, împovărat de comunicate oficiale privitoare la fericirea nației, am dat cu ochii de o dare de seamă în care se lua în batjocură poezia noastră, de culoare și simțire, a tânărului Aron Cotruș. Cine știe ce amărit coleg de școală ori vecin de masă la cafenea își făcea râs, cu un spirit de provincie săsească, de cele mai energice versuri cari, în acest moment tragic, s'au scris de un Român despre durerile Românilor. „Criticul” se tăvălia pe jos: totul îi părea nespun de caraghios, dela numele lui „Arune” până la calificativele din bucățile lirice.

„Va să zică se râde în Ardeal, și se râde cu atâtă chef prostesc? te vei întreba, cetitorule. Se vede că da, de vreme ce „Telegraful Român” ne trimite această depeșă critică, plină de atâtă haz și de atâtă potrivire cu împrejurările. Căci vă închipuiți bietul popa de sat, care primește în singurătatea lui gazeta metropolitană dela Sibiu și, întrerupându-și gândurile la feciorul mort, bolnav în spital ori rățacit undeva pe câmpii de luptă ai necunoscutului, e chemat să râdă și el cu tânărul critic care se distrează cu tablourile de luptă al lui Aron Cotruș.

„Este și glumă pe acolo prin Ardeal, dar ca „în orice sat care arde” găsești și „baba care se piaptână”.

„Mai uite însă și alta.

„D. I. Broșu ne trimite din același Sibiu elegantul său volum de „Siluete”.

„Dsa este nepotul vrednicului Român care

e Andrei Bârseanu, președintele „Asociației”. A studiat teologia la Cernăuți; a avut o bursă — din bani puțini — pentru a învăța istoria bisericii noastre. E acum în vre-unul din orașele acelea fără tineret. Cui l'o fi durând inima de tot ce pierde nația, cum i se vor fi muind ochii de lacrimi pentru ce vede, cu ce jind va fi privind acest tânăr *care nu luptă* spre locul unde prietenii săi se jertesc și ce dor l-o fi arzând pentru cea ce așteaptă atâtea suflete! Și, cum e un om de talent, ce lecție trebuie să fie pentru acea Românie pe care mulți pribegi ardeleni o judecă după obrazurile pe cari le frecventează.

„Hârția velină a dlui Broșu ne prezintă însă, după coperta verde, cu lacuri, cununi și chiparoși tainici, „Cântul aleșilor”, „Imnul primăverii”. Are de lucru cu flori și lire, cu „fecioare” și tineri desfăcuți dintr'o frisă de Partenon, cu „nectarul dulce” și „ambrosia divină”. Dumnezeu lui intră prin case cu „columnne” (nu stâlpi) la „pridvor” și află „simfonii” cu „lăitmotive”:

Ochii, părul, mâna ei de-atlaz....

„Ea să sărute „dantela” acelei mâni. Noaptea, sfâșiată de strigătele desnădăjduite ale miilor de răniți cari au pe buze cuvinte din limba noastră, se lasă pentru acest tânăr și sdravăn teolog și istoric bisericesc asemenea „unei bogate persiene de mătasă” și, în acest moment, când frații lui visează la modesta căsuță de acasă, plină de cei iubiti, simbolistul ardelean geme după „haremuri împărătești”.

Din Stambul, din Bagdad sau din Bassora....

„Apoi, dacă voiți, cobalzi nemțești și luna-tece Castilane, regi norvegieni în „fiorduri”, „ecouri de harie și teorbe”, „cantiline” sub „ciprese” (sic), „narcose” și psihose, Carcis Chopin, Alhambra și Provansa, Liszt și Georges Sand, Cellini și poezia spaniolă, epitalame strigate când pieptul dsale e

...un crater

În care arde-al inimii Vesuviu.

„Păcat de câte un Voevod care mai calcă greoiu — așa călcau Voevozii — pe covoarele de Ispahan întinse de această subtilă imaginație! Și el, Voevodul, are pintenii ruginiți de sânge, și-i este și lui, vă asigur, scârbă de toate aceste decoruri de nobilă orgie poetică, — precum ni e scârbă și nouă.

„Plină-i zarea de parfum”

ne zice d. Broșu. În zarea pe care o vedem noi, e praf și sânge.

Și când te gândești în zarea aceea câți băieți și ce băieți au căzut până acuma, până la apariția „Siluetei”...

Dar veți zice: talentul? Talentul cu ceea ce înseamnă azi în tot ce face și trebuie să facă lumea, ei bine: dracul să-l iea!

N. Iorga.

ÎN ATENȚIUNEA INSTITUTELOR DE CREDIT ȘI ECONOMII. Din cauză că numărul personalului nostru tehnic — în urma înrolării la armată — s'a redus în mod foarte simțitor, rugăm institutele de credit și economii să binevoiască a trimite bilanțurile lor spre publicare în ziar cu cel puțin 4—5 zile înainte de termen, deoarece îndată după primirea lor nu le vom putea publica.

Pentru tipărirea rapoartelor anuale asemenea se recere un timp de cel puțin 16 zile.

Tipografia „Concordia” societate pe acții.

Războiul european.

Telegrame oficiale.

Budapesta, 10 Februarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: În Volhinia și pe linia din Galiția ostică dușmanul a dezvoltat activitate potențată contra avantposturilor noastre. În contra liniilor noastre din armata arhiducelui Iosif Ferdinand, dușmanul a trimis în repetite rânduri trupe de recunoaștere, cari în unele puncte au atins numărul unui batalion. În deosebi pe linia regimentului 14 de infanterie s'au dezvoltat lupte violente ale avantposturilor, cari au durat până târziu în noapte terminându-se cu totala respingere a dușmanului. În fața unui tranșeu întărit în jurul căruia luptele au fost de-o violență extraordinară, s'au socotit vre-o 200 cadavre rusești. Am făcut mulți prizonieri. Avantposturile noastre la nord-vest dela Tarnopol încă au dezvoltat lupte vehemente. În noaptea de ieri spre astăzi, Rușii au atacat din nou tranșeele noastre înaintate amintite într'unul din comunicatele ultime, i-am respins însă printr'un contraatac în hotarul Basarabiei, honvezime croată a isgonit un batalion rusesc din tranșeele lor bine întărite, forțându-l să se retragă în poziția principală.

Pe frontul italian și sud-ostic: Evenimente de importanță nu sunt.

Berlin, 10 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La nord-vest dela Vigny trupele noastre au ocupat o mare parte dintr'un tranșeu francez și în ținutul Neuville au reocupat un crater pierdut, luând pradă de războiu 52 prizonieri și 2 mitraliere. La sud dela Somme am respins repetițiile atacuri parțiale ale Francezilor. La nord de Beaucourt, dușmanul a reușit să intre într'o mică parte a unui tranșeu de al nostru. Pe vârful Combres am prăbușit printr'o explozie un crater dușman. Exploziile franceze din Vogese la nord-est de Celles n'au avut nici un rezultat.

Pe frontul oriental: În armata generalilor Linsingen și a contelui Bothmer, trupe austro-ungare au nimicit slabe atacuri ale coloanelor inamice.

Pe frontul din Balcan: Evenimente mai noi nu sunt.

Stare de asediu în Grecia.

Constantinopol. — Ziarele grecești scriu că ministrul de interne **Gunaris** în baza deplinei libertăți de acțiune, ce a primit dela primul ministru, a instituit o comisie, care să stabilească dispozițiile de luat pentru **oprimarea agitațiilor interne**. Comisia aceasta, care se compune din șeful statului major **Dușmanis**, prefectul poliției și ministrul de marină **Kunduriotis** au elaborat un proiect, care l'au prezentat regelui. În memorandumul lor ei propun pentru **înfrângerea agitațiilor împotriva guvernului și a regelui proclamarea stării de asediu în întreaga țară, introducerea cenzurii și înlocuirea autorităților civile cu organe militare**. Regele a declarat că aprobă propunerile aceste.

Preparative italiene la Valona.

Lugano. — Se anunță din Roma, că guvernul italian a început la Valona executarea dispozițiilor de apărare, împreună cu aliații. Comandantul suprem italian din Albania a luat comanda asupra tuturor trupelor din Albania și a trupelor lui **Essad Pașa**. În urma mai multor excese resturile armatei sârbești au fost îndepărtate din Albania.

„Secolo” confirmă într'o știre cenzurată, că toate trupele italiene din Albania se concentrează la Valona.

Isolarea insulei Corfu.

Berna. — Ministrul de marină grec a adus la cunoștință camerei comerciale din Pireu că viceamiralul-comandant din portul Corfu a ordonat închiderea în nord și sud a canalului Corfu. Se pot apropia de aceste coaste ale insulei numai acele vase cari vor fi legitimate de vasul francez însărcinat cu păzirea canalului. Spre ost dela insulă noaptea e strict interzisă.

Essad așteptat în Corfu.

Paris. — „Journal” anunță din Atena: În Albania se găsesc 20 mii soldați sârbi, cari vor fi transportați pe insula Corfu. Același ziar mai anunță că **Essad pașa** e așteptat să sosească cu oamenii săi la Corfu.

Consiliu de miniștri belgian.

Amsterdam. — „Neuwe Rotterdam Courant” anunță din Haga: Miniștri belgieni au ținut un consiliu de miniștri sub președinția baronului Brocqueville. S'au făcut în acest consiliu orientări asupra situației diplomatice și s'a constatat, că aprovizionarea Belgiei cu alimente e asigurată. Consiliul a hotărât prolongirea mandatelor, expirate în Maiu, a deputaților și senatorilor până la reîntoarcerea în patrie.

Francezii bombardează Smirna.

Londra. — „Daily News” anunță din Atena: Se anunță din Mytilene: Flota aeriană franceză a aruncat bombe asupra Smirnei. Despre paguba pricinuită lipsesc amănunte.

Franța și neutralitatea Elveției.

Berna. — Colonelul Feiler constată în „Journal de Genève” că Francezii au construit pe întreaga frontieră elvețiană dela Belfort până la Doups, obstacole cu sârme dințate. Neutralitatea Elveției nu e deci destulă garanță pentru Franța. Situația Elveției e similară de altcum celei în care se găsește Grecia.

Expozeul lui Pașici în scupștină.

Sofia. — Sârbii mai nădăjduiesc că țara lor încă nu e pierdută. Scupștina se va întruni în Februarie. În ședința aceasta Pașici, care mai întâiu va merge la Paris, Londra și Roma, va face un expozeu al situației. Se vestește, că scupștina ca vota o rezoluțiune în care vor provoca puterile înțelegerii să continue războiul până la biruința finală.

Grecia protestează împotriva ocupării sinului Volo.

Sofia. — Guvernul grec a protestat împotriva ocupării sinului Volo de către Ententă. În nota sa de protestare guvernul grec arată că prin continuativele ocupări a teritoriilor sale, Grecia e periclitată în existența ei.

Reorganizarea armatei sârbești.

Lugano. — „Giornale d'Italia” e informată că până acum au fost reorganizate pe insula Corfu 4 divizii sârbești.

Sporirea flotei spaniole.

Madrid. — Guvernul spaniol a comandat nu de mult la stabilimentul Submarine-Boat Comp. din America 2 submarine. Submarinele sunt deja gata și au fost construite după tipul cel mai modern. Dovedindu-se de corespunzătoare, guvernul spaniol a mai comandat dela aceiași firmă alte 12 unități. Comandele aceste făcute de urgență prezintă un surplus însemnat de cheltuieli în bugetul spaniol, deoarece stabilimentul american plătește singur numai pentru concesiune peste 300 mii coroane de unitate.

Criza italiană.

Berna. — „Corriere” vede în faptul că **Salandra** a fost întâmpinat cu entuziasm pretutindeni în turneul său, că națiunea italiană încă nu e obosită.

„Secolo” pretinde într'un articol mai lung, că ministrul de agricultură **Cavasola**, ministrul de instrucție **Grippo** și **Danilo** să-și dea dimisia, deoarece ei s'au împotrivit ca Italia să trimită trupe și pe alte câmpuri de războiu.

Restabilirea ordinii în Persia.

Londra. — Agenția „Reuter” a aflat din Persia niște informațiuni sigure cari spun că afacerile au reînceput în Hamadan și că supușii țării aliate s'au reîntors din Kaswin. În capitală, situația e normală. În seara de Crăciun, noul minister a fost constituit sub preșe-

dinția principelui **Birman Firma**, care e foarte favorabil Rusiei și Angliei. Primul-ministru a destituit șeful jandarmeriei și s'a început reorganizarea acestui corp. Rușii înaintază foarte repede; trupele lor au intrat în ziua de Ianuarie v. în Kashan. Populația din Ispahan începe să fie foarte neliniștită, deoarece **Hadji-Nurullah** a telegrafiat guvernului că e gata a primi ordinele sale și a înceta orice răsvrătire în contra Rușilor. — (Agenția Reuter).

Situația în China se agravează.

Lyon. — Știri venite din Rusia descriu situația din China ca fiind foarte gravă, cu deosebire în provincia **Konol Tchechului**. Guvernatorii civili și militari din **Konel Yang** ar fi părăsit posturile lor, pentru a se uni cu răzvrății.

În mai multe regiuni din această provincie se refuză biletele de bancă ale imperiului. O mare parte din trupele acestei provincii s'au unit cu revoluționarii și ar fi pătruns în provincia **Se Ciuen**.

O nouă conspirație contra vieții lui **Juan-cikai** s'a descoperit acum. Conspiratorii în fruntea cărora se găsea secretarul președintelui, doi foști miniștri și maestrul de ceremonii al dinastiei detronate, aveau de gând să dea puterea agenților lui **Yuanaz**, sosiți pentru aceasta la **Peking**.

Războiul în colonii.

Poldhu. — Operațiunile trans-oceanice: Generalul **Dobell** telegrafiază din Africa de vest că o puternică coloană franceză e în mers spre sud, înspre hotarul spaniol al **Nouei Guinee**. Coloana din **Campo** a ajuns la **Ngra** la 60 mii de coastă. Soldați germani înarmați continuă să se predea.

Regele Bulgariei în cartierul german.

Berlin. — În onoarea regelui Bulgariei a avut loc **Mercuri** un dejun, cu care ocaziune împăratul Germaniei a ridicat un toast, urându-bun sosir pe teritoriu german suveranului Bulgariei. A sărbătorit comunitatea între ambele țări, nu numai pe teren economic și politic, ci și pornit din simpatie și încredere reciprocă. A răspuns regele Bulgariei, dând glas admirației sale pentru actele glorioase ale poporului german, și adaugând că vizita împăratului **Wilhelm** la **Niș**, va fi înscrisă cu litere de aur în istoria Bulgariei și va fi începutul unui viitor frumos pentru Bulgaria unificată.

Noui trupe franceze sosite la Salonc.

Rotterdam. — După unele știri din Salonc în zilele din urmă au sosit în oraș noui trupe franceze, cu tunuri și munițiuni.

Au început luptele în fața orașului Durazzo.

Lugano. — Ziarul „Tribuna” află din **Brindisi**: Refugiații sârbi din **Durazzo** povestesc că au avut loc înaintea acestui oraș încălări între avantposturile austro-ungare și sârbe. Numărul ostașilor sârbi refugiați se ridică la 60 de mii.

Svon fals despre explozia stabilimentelor Skoda.

Budapesta. — Dela cartierul de presă desminte oficios știrea dată de agenția **Havas** că o parte a fabricelor și stabilimentelor **Skoda** ar fi fost pustiite prin explozie.

Trupele austro-ungare înaintate pe drumul Tirana-Durazzo.

Viena. — Dela cartierul presei se anunță că oricât de mari sunt dificultățile cari le prezintă terenul, ofensiva noastră realizează progrese însemnate. Trupele noastre au trecut râul **Drin** și deși trecerea a fost o operațiune grea, au continuat să înainteze. Ele se găsesc acum în **Preza**, numai la 20 klm. dela **Durazzo**. S'au ost dela **Preza** se găsește un grup la 12 klm. parte dela **Tirana**. Ambele armate se găsesc

nemijlocita apropiere a drumului ce duce dela Durazzo la Tirana. Durazzo e prin urmare izolat spre nordost. Ajungerea drumului ce leagă Durazzo de Tirana are importanță întrucât armata agresivă poate înainta acum cu mult mai repede. Intre actualele împrejurări dușmanul se mai poate retrage spre Durazzo sigur numai pe tărutul mării.

Orfanii din Jina.

(Stăruie.)

27. Ioan Galea, econom în Sadu (Czod), poșta Nagydisznod, comit. Sibiu, dorește pe Pamfilie.

28. Ioan Vălean, econ. în Cristian (Keresztény-Sziget), lângă Sibiu, dorește pe Pamfilie sau pe Dumitru.

29. George Cătană, inv. pens. în Valeadreni (Váldény), poșta Perle, comit. Caras-Severin, dorește pe Pamfilie spre a-l aplica la economie și pe lângă prevederea cu de toate i-ar da și plată.

Tot d-sa dorește, pentru un vecin al său, pe Dumitru, în aceleași condițiuni și pe deasupra îngrijindu-se la timpul său de căsătoria cuviincioasă a lor.

30. Vichentie Ciorogariu, preot gr.-or. în Sărăzani (Szarázány), poșta Bozso, comit. Caras-Severin, dorește pe Pamfilie pentru Ianăș Olariu, primar (fără copii) și pe Dumitru pentru Petru Fărcaș, econ. cu bună stare, ambii se obligă a-i crește cuviincios și să dea fiecărui câte 500 cor. zestre când vor deveni majoreni.

31. Petru Micloșina Nr. cas. 146, măiestru faur în Czerova, poșta Resiczabánya, dorește pe Nicolae, căruia dându-i numele său, să-l ia de suflet, să-l dea la școală și să iasă om din el.

32. Nicolae T. Burdum, Nr. casei 148, econom în Bradu (Fenyőfalva), comit. Sibiu, dorește pe Dumitru, dacă e sdravăn și sănătos, spre a-l da la școală.

33. Ioan Bogdan, preot în Crâjma (Keresma) poșta Bisztracsereg, dorește pe Pamfilie sau pe Dumitru spre creștere.

34. Ioan Hunyadi, învățator gr.-cat. în Alsoluta, poșta Bórvászlut, comit. Sătmăr, dorește pe Dumitru spre a-l crește în frica lui Dumnezeu.

35. Constantin Liuba, învățator în Lugoj, pune în vedere, că o familie cinstită de meseriași de acolo, după ce va cunoaște condițiunile mai de aproape, primește pe Vasilie, drept copil de suflet pe Pamfilie, spre a fi aplicat la meserie.

În legătură, cu asemnată poștală, v'am trimis suma de 58 cor., dăruită pe seama acestor orfani precum urmează: dna Aurelia Păcăteanu, soție de protopop în Nagykonos, 20 cor., d. Nicolae F. Lascu, casar comunal în Palos, poșta Kacza, 20 cor. d. Teodor Balmos (Garnisonsspital Nr. 11 în Praga), 10 cor., dna Elena Stroia, soție de protonotar în Sibiu, 4 cor., Teodor T. German, pădurar în Poșaga de sus, 2 cor. și d. George Stroia, farmacist, 2 cor. și cu scop de a fi folosiți cum veți afla mai bine, fie la hrănire sau îmbrăcare, fie la speșele de drum la expedarea lor cu adausul, că aproape toți din cei amintiți mai sus s'au aranjat, că supoartă și cheltuelile de drum.

Pentru a preveni eventualele neplăceri, onorabila primărie, hotărându-se a da băieții unuia sau altuia din familiile generoase, să esopereze dela primitori actele în regulă, conform cărora să fie obligați a-i ține și a-i crește în mod corăspunzător, cel puțin până la vârsta, când înșiși vor fi în stare să-și agonească cele de lipsă pentru susținere.

Despre hotărârile luate rog să fiu încunostințat de urgență și eu spre a interveni în cauză, și mă mai rog ca scrisorile adunate să fie păstrate, drept prețioase dovezi despre simțul de jertfă și despre iubirea nemărginită, ce se sălășlește în ai noștri față de deapropapele lipsit.

Mulțumind onorabilei primării pentru toate ostenețele și jertfele aduse în această cauză, bineplăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, o rog să primească expresia dragostei frățești.

Sibiu, Ianuarie 1916.

Victor Tordășianu, exactor arhidiecezan.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 11 Februarie 1916.

O aniversare.

Cu prilejul aniversării unei principatelor române.

Cetin în „Indépendance Roumaine” următoarele rânduri de toată frumusețea:

Toate școlile din patrie au glorificat actul grandios, care din două state divizate și slabe au format o singură putere unită în gând și nădejdi, și a stabilit baza României de mâine, a regatului înfloritor, în interiorul căruia crește prosperarea, iar în extern este adânc respectată.

Votul patrioților români a decis viitorul patriei noastre. Convicțiunea care nu se putea îndeplini decât prin uniunea alor două provincii surori, conștiința luminată a datoriei fiecăreia, au degajat planurile puterilor interesate de a susține o stare de lucruri care lor le era profitabilă, și trăgeau avantajele provinciilor noastre bucătățite, deșirate, condamnate să fie anexate, ca vechia Polonia sacrificată puterilor învecinate.

Uniunea, acordul tuturor dorințelor tăntite spre un scop unic; spre viitorul strălucit și mare! Uniunea tuturor Moldovenilor și a Muntenilor într'o singură Românie a fost îndeajuns pentru a pune frâu pentru totdeauna visurilor de dominație și poftelor nesăturate a acelora cari făceau deja socoteala rupturii viitoare, a celor din urmă petece de pământ românesc.

Acțiune demnă de toată admirația. Patriotismul netăgăduit al marilor noștri bărbați de stat, cari sacrifică ambițiunea lor personală, și tradițiile, crescute cu entuziasm în sânul unui moldovean și în jurul tronului unui Bessarab.

Sau, instinctul puternic al masei poporului, care a înțeles că limitele politice nu au însemnătate, că diviziunile arbitrare nu sunt decât barierele voințelor naționale, și că cele două popoare de aceeași limbă, rasă și credință au fost făptuite pentru ca să se unească față de toți și toate.

— Măne, Sâmbătă, fiind sărbătoare — Ss. Trei ierarhi, — numărul viitor al ziarului nostru va apare Marți dimineața.

Dela Reuniunea femeilor române. Dna Aurelia Dr. Petran ne trimite spre publicare următoarele: Institutul de credit și economii, „Victoria” din Arad a dăruit reuniunii 300 cor. S'au înscris ca membre pe viață a reuniunii: dna Melania P. Vancu, Măderat, dna Octavia Dr. Ciuhandu, Arad și dna Hermina Arjoca, Arad.

Decorați bucovineni. D. prim procuror al Cernăuților, **Dr. Dimitrie cav. de Tușinschi**, căpitan în rez. la trupa sanitară a fost decorat pentru marile servicii și merite cu „Signum laudis”. Aceeaș decorație i s'a oferit dlui sublocotenent în rez. al reg. românesc de infanterie **41 Ghiță Dan**, inginer silvic pentru ținuta sa vitejească și curajul dovedit în fața dușmanului; aceasta e a patra decorație, ce a primit-o viteazul sublocotenent până acuma pe câmpul de luptă. D. Dan e fiul protopopului din Straja, Dimitrie Dan, membru corespondent al Academiei Române. Felicitări eroilor bucovineni.

Industria casnică în România. Se anunță din București: Ministerul cultelor și instrucțiunii publice a luat măsuri ca școalele din țară să fie înzestrate într'o măsură cât mai mare cu diferite aparate de țesătorie, pentru a se încuraja într'o măsură cât mai mare industria casnică.

Un bulgar deputat în Camera română? Cetim în ziarul bucureștean „Epoca”:

În Camera română, venind la ordinea zilei validările nouilor deputați aleși, deputatul Luca Elefterescu a contestat alegerea dlui Harilaus Mihale din Putna, sub cuvânt că nu-i cetățean român ci este bulgar.

— Guvernul român — a spus d. Elefterescu — a combătut în mod sălbatec candidaturile dlor Goga și Lucaciu, pe motivul că nu sunt cetățeni români. Vă cer să judecați cu aceeaș măsură și pentru d. Mihale. D. Elefterescu arată apoi cu acte autentice că d. Mihale este fiul natural al unui Bulgar din Macedonia, Dumitru Mihale, care n'a avut niciodată cetățenia română.

Deputatul Stefan Ioan răspunde că d. Mihale deși fiul natural al unui Bulgar este totuș Român, deoarece mama sa este Româncă. Deputatul Z. Filoti spune că d. Mihale fiind un copil natural a urmat condițiunea mamei. Mama fiind Româncă și dsa este Român. Camera aprobă apoi alegerea dlui Mihale.

Distins. Amicul nostru d. locotenent *Vasile Barbu* dela regimentul 64, pentru purtare vitejească în fața dușmanului a primit săptămâna trecută: *Crucea pentru merite militare*, cl. III, cu decorație de războiu.

† **Canonicul George Popovici.** Ni se anunță din Lugoj: *George Popovici*, canonic, membru în direcțiunea institutului „Poporul” etc. a încetat din viață în 9 Februarie la 7 ore seara, după scurte dar grele suferințe. Răposatul e socru dlui Valeriu Giurgiu, directorul institutului „Poporul” și a fost un om de inimă, bine văzut și apreciat de societatea Lugojului, bucurându-se de mari simpatii. Născut în 1855 în Hălmaș comitatul Aradului, a început cariera preotească, fiind hirotonit la 1881 de preot în Rudabaia și Secaș. A fost arhivar diecezan și vicenotar consistorial, apoi protopop în Orașița, mai la urmă protopop al tractului central de Lugoj, iar din 1912 încoace canonic.

Din acest prilej îndurerata familie a lansat următorul anunț funebrel:

Subscrișii cu inima frântă de durere aducem la cunoștință, că scumpul nostru tată, socru, moș, cumnat, unchiu și cuscru *George Popoviciu*, canonic capitular gr. cat. din Lugoj, azi în 9 Februarie la 7 ore d. a. după scurte dar grele suferințe, împărtășit fiind cu ss. Taine în etate de 61 ani a încetat din viață. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre odihnă vecinică în cimitirul român din loc, după ritul bisericeii gr. cat. române în 11 l. c. la 2 ore d. a. — Fie-l țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Lugoj, la 9 Faur 1916. Victoria Giurgiu n. Popoviciu ca fiică, Valeriu Giurgiu ginere, Amalia, Luța, Ghiță, nepoți, vâd. Ecaterina Baltescu Popoviciu, cumnată. Nicolae Giurgiu cuscru. Dr. Ioan Baltescu, nepot.

Explozia unui granat de mână. Din Ungvár se anunță: De mult s'a liniștit aerul tulburat de grozăviile campaniei din iarna trecută. Cu toate că toate urmele dezastrului au căutat să fie șterse, ici-colo se mai ivesc și acuma resturi de tristă memorie. Săptămâna trecută câteva rutence dela țară s'au dus în codrul apropiat să culegă vreascuri. Au găsit o sârmă, în capăt cu un buton de mărimea unui nasture, care nu era altceva decât o bombă. Vrând s'o asvârle feciorul Ludovic Ciamperic a explodat, rupând în bucăți doi oameni, iar mai mulți au fost grav răniți. Pe loc a murit L. Ciamperic și nevasta Fedora Sidoj, ceilalți: Eva Molnic, Elena Lapusnic, Eva Pilnic, Maria Cop și Ana Covaci grav rănite au fost transportate în spitalul din Ungvár.

Catastrofa exundarilor din Iava. Din Geneva se anunță: Exundările de pe insula Iava continuă mereu. Până acum s'a demolat aproape o sută douăzeci mii case în toate satele îndigene.

† **Teodor Truția**, sodal comerciant, originar din Șetin (com. Arad) a murit moarte de erou, lovit de un granat, pe câmpul de luptă, în etate de 20 ani.

Decorat. D. Dr. *Ioan Stefanescu* medic șef la regimentul de artilerie de câmp nr. 37, a fost decorat pentru ținuta sa vitejească în fața dușmanului cu *Signum laudis*. D. Dr. Ioan Stefanescu este fiul dlui Ionuțiu Stefanescu din Cujir (Hunedoara) și se găsește de prezent pe frontul ostic.

Dăruire Doamna Ecaterina Madincea din Lugoj a trimis 5 cor. pentru fondul ziaristilor români. — Mari mulțumiri!

Papa și Belgia. Contrar la ceea ce se aștepta, papa n'a consimțit să pornească, după cum au pretins episcopii belgieni, o anchetă asupra „atrocităților germane” în Belgia. — (*Gaz. de Lausanne.*)

Otelul diplomaților. Corespondentul din Berna scrie următoarele rânduri ziarului *Gazette de Lausanne*: Belleoüe Palace, mărețul otel deschis câteva luni înainte de războiu, este cartierul general al unei societăți foarte cosmopolite și numeroase de diplomați străini pe cari evenimentele politice și răsturnarea generală din Europa i-au aruncat la Berna.

Incheierea anului școlar al școalelor medii. Se anunță despre o ordinațiune a ministrului de culte ungar adresată școalelor medii, în sensul căreia materialul claselor superioare, va trebui predat astfel ca până la 15 Aprilie st. n. să se poată încheia anul școlar.

Explozia unei torpile. Din Vlissingen se telegrafiază: Mercuria trecută a explodat o torpilă trasă de un submarin olandez din port care a nimerit un ponton al societății Zeeland. Un ofițer de marină a murit, mai mulți mate-loți au fost grav răniți. Explozia a fost foarte teribilă cauzând și mari pagube materiale. Toate ferestrele din apropiere s'au sfărâmat. Submarinul n'a fost stricat decât foarte puțin. Vre-o 10—12 oameni au fost răniți, doi au dispărut. Vapoarele Nawa și Breskens au fost deteriorate puțin.

Din Franșee... Dintr'o scrisoare: La primăvară halna se va schimba, dar n'avem nădejde să ne putem bucura de ea, tunurile vor amuți glasul paserilor, războiul va strica gingășia anotimpului. — Trăim din amintirile trecutului. Cum era pe acasă? — ce vor fi făcând acasă? — așa e acasă, — sunt refrenurile obișnuite. Ai cult deosebit pentru tot ce-ți trezește amintiri de acasă. Gramofonul, care mai de mult nu-mi era prea simpatic, îl ascult cu delicioasă înțelegere. Când placa uscată își învârtă fals melodia, eu văd operă, concerte strălucitoare, locașuri sfinte de artă grea, saloane dragălașe, unde muzica torcea firul dragostei. — Azi am văzut o mușcată, întâia floare după trei luni. — O verandă, plină de flori, cea mai dragă mie, a noastră de acasă, i-a ocupat locul și în clipa aceea ai mei erau lângă mine. — Mirosul unei hârtii parfumate îți vrăjește gingașă, elegantă, fascinatoare — femeia. Fantezia a câștigat rutină.

Cel mai mare eveniment al zilei e sosirea poștei. Dacă nu ți-a adus nimic, ți-ai pierdut rostul pentru ziua aceea. Totu-ți pare plictisitor, războiul însuși surghiun fără sfârșit, în care uritul îți va strivi tot, ce-ai avut odată valoros. Când însă poștarul a fost darnic, amintirile, deșteptate de știrile proaspăt sosite de acasă, aruncă lumină și în cele mai întunecoase colțuri ale sufletului, și tu te vezi deodată schimbat în optimist incorrigibil. Admiri războiul, minunata producție a oamenilor, cari își apără dreptul de existență, — puterea lor de muncă, de jertfă pentru ajungerea țintei, — grandiosul mehanism mereu în schimbare, în perfecționare, căci suruburile lui sunt oameni, cari nu știu, ce însemnează a fi blând, și nîmcesc fără clipă de odihnă la evoluție, progres.

Gândul la cei de acasă a exclus posibilitatea derădăcinării celor duși în războiu și împreună cu ridicarea valorii individuale prin războiu — a deșteptat conștiință și dragoste de neam și la cei, la cari dormita, le-a făcut formidabilă forță a masselor, ca apoi și la formarea lumii noi să fie surse de impulsuri din cele mai însemnate.

Gh. P.

Nou record aviatic. Din Geneva se anunță: Un pilot italian a săvârșit ieri un sbor la Turin ajungând un nou record. În 75 minute a reușit să ajungă la o înălțime de 5300.

Belgieni condamnați la moarte. Din Bruxella se anunță: Comunicat oficios anunță că șeful de birou al secției ministrului de războiu belgian, Freiling, a fost condamnat la moarte pentru că a trimis pe front recruți belgieni. Din cauza boalei condamnatului, sentința de moarte nu s'a putut încă executa. Fiica ministrului conștilor Julia Renklin din aceleași motive a fost

condamnată la șase luni temniță. Alți acuzați printre cari și călugări au fost condamnați la câte 12—15 ani temniță grea.

Nou triplan american. Din New-York se anunță că o firmă americană construiește un triplan de o mie putere de cai, care va avea o viteză de 200 mîle pe ceas, lungime de 86 urme greutate de 8000 funți și afară de echipă va putea lua în sbor un tun sau cantitate explozivă de 3000 funți. Păreră unui specialist este că aparatele Fokker sunt neîntrecute, și aceste aparate construite și livrate pentru Anglia și Franța vor fi mult superioare tuturor celor de până acuma.

La librăria „Concordia” din Arad se află de vânzare următoarele calendare:

Calendarul Asociațiunii (Sibiu) 40 fil.

Calendarul Posnașul (Sibiu) 60 fil.

Calendarul Săteanului (Sibiu) 30 fil.

Calendarul Diecezan, Arad 50 fil.

Calendarul Poporului Român (Bpesta) 40 f.

„Cucu”, calendar umoristic 30 fil.

Calendarul Amicul poporului, Sibiu 70 fil.

Pentru porto să se adaugă de fiecare calendar 10—20 fil., recomandat cu 25 fil. mai mult.

Din calendarele „Minervei” și „Războiul popoarelor” s'au vândut primele transporturi, peste 2—3 săptămâni vor sosi altele. Se pot abona înainte prin o corespondență.

Cronica feminină.

Pentru femeia menajeră.

Arta de a compune o listă de bucate

Listele de bucate așa cum le cunoaștem astăzi, adică scrise sau tipărite pe o cartă mai mult sau mai puțin artistică, este o inovație relativ recentă. Cele dintâi liste de bucate individuale datează din jumătatea a doua a secolului XIX. Înaintea acestei epoci nu exista nici un fel de anunț prealabil al bucatelor înșiruite la o masă ori cât de bogată și luxuoasă. Astăzi avem la dispoziție chiar o carte specială de un conținut foarte vast pe acest teren scrisă și editată de un francez, maestrul **A. Escoffier**.

O listă de bucate, adică un **menu** bine compus trebuie să realizeze un acord perfect între compoziția sa și circumstanțele particulare ale unei mese. Pentru ca o listă de bucate să fie ireproșabilă, nu e de ajuns să fie compusă după toată corectitudinea, ci să îndeplinească o armonie cu întreg ansamblul general al cerințelor amfitrionilor și invitaților. Înaintea de a se practica listele de bucate scrise ori tipărite, s'a dat prea puțină importanță compoziției mâncărilor meselor de gală chiar. Astfel se revendică cu multă originalitate, că la splendidele mese a celui mai luxos rege al Franței, se serveau mâncări cari n'aveau alt scop decât să satisfacă gustul estetic, făcând pe convivi să le savureze ca ornamentație. N'aveau alt scop decât să figureze ca artă decorativă, și pe când să le vină rândul — de obicei la sfârșitul dîneului — erau lipsite de orice gust, și savoarea delicioasă.

În câteva linii nu se pot reda regulile de rigoare, complexul compoziției corecte a unei liste de bucate ireproșabilă. Ne mărginim la câteva liniamente și reguli generale.

Prânziurile noastre (dejunul) pot avea lista de bucate de execuția cea mai fantesistă. Pentru a le da un punct de atracție cât mai intim, cald, pot să fie compuse fără combinația regulilor așa zicând clasice de rigoare. Bineînțeles, nu vorbim de mesele de familie, când n'avem de urmat decât gusturile mosaicilor, cari sunt cunoscute de stăpâna casei și care de sigur va căuta să le satisfacă. Este interesant însă să se precizeze principiile ce trebuie să fie dominante în compunerea meniului, atunci când e vorba de o masă festivă, care compează un număr considerabil de in-

vitati, și apoi când mai e — la întâmplare — printre ei și vre-un pricepător de meserie.

În asemenea ocazii, stăpâna casei va trebui să fie călăuzită de atențiunea să mulțumească eventualele critice ale competenților, oferindu-le mâncări bine alese, în cari toate articolele întrebuintate să fie bine plasate, la locul lor și în deplină armonie.

Cu cât o listă de bucate — chiar la mese festive — este relativ mai scurtă — compusă din preparații ușoare, cu atât va fi mai apreciată. În acest chip putem remarca avantajele serviciului ușor și repede, care la nici un caz nu va fi o piedecă pentru ca dîneul să aibă caracterul somptuos și înfățișarea elegantă, sau de a fi în contradicție cu principiile de înaltă artă culinară. Diferitele preparații ale unei liste bine compuse vor trebui să dea un întreg armonios, apropiindu-se prin nuanțările cari urmează una alteia.

Alegerea preparațiilor va trebui supusă sezonului, riscând să dăm în iarnă o perfectă preparație a sezonului de vară și schimbului. De multe ori, legume procurate din clime prietnice, pe bani scumpi, pot să nu procure invitaților satisfacția articolelor de sezonul nostru, bine variate și excelent preparate.

Culorile au un rol principal. Aici se explică în deosebi **armonia** accentuată. Nu vom putea da două sau mai multe preparații în aceeași culoare, chiar de alte nuanțe dacă ar fi. În deosebi garniturile trebuie să fie de o variație foarte îngrijită, având în vedere baza lor. Astfel două făinoase, sau două-trei legumi în aceeași culoare, nu vor dovedi înțelegere. Tot așa carnea albă sau neagră care nu vor putea fi servite decât în chip foarte variat dacă ținem să le prezintăm în mai multe rânduri.

Un lucru foarte principal este de remarcat asupra căruia se stăruie îndejuns pentru ca să fie înțeles. În terminologia listelor de bucate, trebuie evitate numirile fantesiste sau personale. Limbajul culinar are să fie foarte simplu și clar și evitate cu toată rigurozitatea numirile și titlurile de altă limbă, ne înțelese de mulțea, și ridicole. Trebuie preferite acelea cari prin titlul lor indică natura preparației servită. Este de-a dreptul ridicol a înșira numiri în diferite limbi, impronunțate după fantesia cutărui maestru de bucătărie, putându-le da în același timp titluri simple, naturale, pe înțelesul tuturor.

Nu e ridicolă d. e. o listă de bucate în care figurează „Potage à la Permantier”, în loc să-i zici clar și simplu „Supă de legume”, sau „Boeuf à la crème madaire”, în loc de „Carne de vită cu sus” sau „Chartreuse à la Bourdalou” în loc de nu știu ce compoziție simplă de legume?... Ni se prezintă de multe ori astfel de numiri bizare încât stai uimit când ai convingerea că acest titlu bombastic nu ascunde decât preparațiile obișnuite și cunoscute sub raportul terminologiei noastre de toate zilele.

E de preferit de sigur, sub numiri simple și clare să dai preparații alese, variate și de gust.

În același chip este ridicol să reliefezi și apreciezi tot ceea ce ți dau preparațiile străine, fără să cauți adoptarea lor cerințelor și raporturilor noastre. Bucătăria franceză abundă, superioară în multe direcții, dar pentru obiceiurile și raportul nostru culinar nepotrivit în unele direcții, nu va putea trezi decât resentimentul unei lipse de înțelegere, aplicându-o, bună rea, așa cum ni se prezintă, în listele noastre de bucate. Astfel, în străinătate, printre Francezi, ți se servește „omellete” (clătitele dela noi) cu salată de orice natură, sau ca și garnitură alături de legumă. Bine, n'ar fi ridicol să servești la noi d. e. linte, sau fasole cu clătite, susținând că aceasta compoziție este perfectă, bine chibzuită și asortată, numai pe motivul că dincolo de hotarele noastre ți s'a prezentat astfel?

Rămâne fiecare bucătărie cu preparațiile ei, găsind în fiecare lucruri perfecte și slabe, și de sigur dacă e să alegem din belșugul ce ni-l prezintă fiecare, va trebui să le știm „naturaliza” și adopta gusturilor obiceiurilor și cerințelor noastre dacă ținem să evităm ridicolul și să dăm dovadă de bun gust.

T. B.

Ultima oră.

CAMERA GRECEASCĂ A VOTAT ÎNCREDERE GUVERNULUI.

Rotterdam. — Agenția Havas anunță din Atena: Din 272 membri ai camerei grecești 266 au votat încredere guvernului. S'a discutat chestia menținerii neutralității. În cursul acestei discuții primul ministru Gunaris a declarat că Grecia va părăsi neutralitatea numai în cazul când interesele ei naționale vor fi serios periclitate. Guvernul dorește să mențină starea militară actuală. Dacă se va da posibilitatea desarmării guvernul va supune aceasta chestie unei cumpănelli temelnice.

GENERALUL RUSKI REIA COMANDA ASUPRA ARMATELOR RUSEȘTI.

Copenhaga. — Generalul Ruski e deplin în sănătoșat. La sfârșitul acestei luni el va relua comanda asupra armatelor rusești.

SEMNAREA ACORDULUI RUSO-JAPONEZ.

Zürich. — Guvernele rus și japonez au semnat acordul, în baza cărui Rusia va avea întâietate la cumpărarea de muniții și alimente în Japonia.

GERMANIA NU SE PLEACĂ ÎN FATA AMERICELI.

Berlin. — Cancelarul german Bethmann-Hollweg a făcut corespondentului din Berlin al lui „Newyork World” declarația despre conflictul germano-american.

Pretensiunea guvernului american — a spus cancelarul german — e inacceptabilă, deoarece împlinirea ei ar fi o înjosire a Germaniei. Suntem gata a-i da Americii, tot ce-i după dreptate, păstrându-ne prestigiul, dar la înjosirea Germaniei nu ne putem învoi. Germania nu poate admite ca să fie lipsită de una din armele sale, de submarine. Nu pot garanta raporturi cordiale cu America, dacă prețul acestora e înjosirea națiunii mele. Germania nu privește cu ușurință ruperea relațiilor cu America, dar nota ministrului de externe Lansing trebuie să o refuzăm. Am încă speranțe, că în Washington va ieși biruitoare rațiunea sănătoasă. Noi luptăm pentru existență și nu dorim să ajungem în războiu cu America. Voiu întreprinde pentru evitarea războiului, iar dacă America dorește sincer buna înțelegere, atunci nu se vor întreprinde bunele raporturi între America și Germania.

Rotterdam. — Se telegrafiază din Washington: Președintele Wilson a acceptat nota din urmă a Germaniei, adresată în chestia „Lusitaniei”.

Redactor responsabil: Constantin Sava.

CERCETAȚI COFETĂRIA

MATZKI

Prăjituri excelente. Local de primul rang.

Bibliografie.

Primum următoarele publicații:

P. P. Roșca: *Flori albastre*. A apărut la Cluj un simpatic volum de versuri intitulat: „Flori Albastre” și datorit dlui P. P. Roșca. Venitul realizat din vinderea acestui volum de versuri, care a fost favorabil primit de presa noastră, e destinat Orfelinatlui român din Sibiu.

Gestul acesta al dlui P. P. Roșca merită toată simpatia noastră. Publicul cetitor va da de bună seamă toată atenția acestei nepretențioase opere literare, al cărei autor vrea să vină într-o măsură cât mai mare în ajutorul bieților orfani rămași pe urma luptătorilor căzuți pe câmpul datoriei.

Volumul costă cor. 2, plus porto 20 fileri și se află de vânzare la autor în Magyarcseregéd, p. u. Balázsfalva.

Căpitan Xenophon Roman: *Extras din regulamentele pentru serviciu* partea I, II, III, în limba română pentru subofițerii și soldații armatei austro-ungare. Prețul acestei cărți folositoare, sunt doar tălmăcite pe românește regulamentele de serviciu, este 1.50 cor. frumos legată. O recomandăm soldăției noastre. Se poate comanda cu bani gata (nu cu rambursă) dela Tipografia G. Mateiu, Bistrița, piața mică 7.

A apărut cea mai bună carte de rugăciuni, întocmită de preotul Petru E. Papp. Ea se vinde în folosul școlii românești din Pocola, susținută de ambele confesiuni.

Se extinde pe 280 pagini și cuprinde tot ce e necesar pentru mângâierea sufletească a unui creștin. Un exemplar costă 1 cor. 20 fil. Se află de vânzare la Librăria Diecezană din Arad și „Doina” în Beiuș.

A apărut: „Dorul”, versuri și strigăte populare, culese de Aug. Deac. Prețul 20 fil.

„Cartea vitejilor”, cântece dela soldații de pe câmpul de luptă, întocmită de Aug. Deac. Prețul 20 fil.

Primum următoarele publicații nouă: I. Broșu: *Siluate*, poezii. Prețul 2 cor. Se pot comanda dela „Librăria Arhidiecezană” și „Foaia Popului” în Sibiu; „Concordia” în Arad; „Librăria I. Ciurcu” în Brașov, și „Librăria Arhidiecezană” în Blaj.

POȘTA REDACȚIEI.

Al. M. „Războiul și apostolia altora” nu se ține, e prea laxă legătura dintre lucruri. Dealtfel de ce ți să rămâi anonim și pentru noi? Din o seamă de considerații, nu ești justificat.

S. S. S. Mai târziu.

Dr. S. Contestăm autenticitatea acelor scene. Nepublicabil.

I. C. L. O să spicuiem părțile interesante.

V. R. În T. Ați întârziat prea mult. Nu se mai publică.

Moșie de vânzare.

În comitatul Hunedoarei, 7 km., depărtare de Deva și Piski, lângă drum de comitat, — se află de vânzare o moșie de 112 jug. cat., cu drept de pășunat în pășunea comunală, — intravilan cu 5 odăi etc., și edificiile economice ce se țin de această moșie.

Informațiuni mai deaproape se pot afla la:

George Popa
paroh ort. rom.

per Piski (Hunyad m.) Nagyrápolt

Comunicate oficiale.

ANUNȚ.

Se caută o domnișoară română, tânără, simpatică, sănătoasă, din casă bună, cu manieri bune și care posedă limba germană perfect

ca conversație

pe lângă două fete de 15, 17 ani.

Respectiva se va considera ca sora acestor fete.

Dotatiunea după invoială.

Cele exerciate la pian vor fi preferite. *Ofertele* — după posibilitate cu poze — să se înainteze la adm. Românilui în plic dublu.

Locul: „jurul Timișorii”.

Co 2592—3.

A apărut:

CALENDARUL DIECEZAN

ed. II, cu numeroase ilustrațiuni. Prețul 50 fileri. Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad. □ □ □

Mulțămită publică

Tuturor acelor prea stimați domni și doamne, cari din incidentul decedării preaiubitului și neuitatului nostru frate și unchiu a Arhimandritului

AUGUSTIN HAMSEA,

prin prezența domniilor lor la înmormântare, prin telegrame și scrisori de condolență, au participat la durerea și jalea noastră, — le exprimăm și pe această cale profunda noastră mulțămită.

Familia:

Hamsea, Proca, Dr. Rudnean, Dr. A. Cioban, Nan și Dr. Hoadrea.

Mulțămită publică.

Pe calea aceasta mulțămim din inimă tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, cari din incidentul trecerii la cele eterne a iubitului nostru soț și tată, au încercat prin condolențele lor să ne mângâie în durerea noastră.

Ana, Ion și Laura Albon.

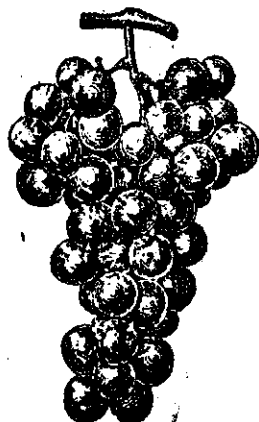
PENTRU „CARTEA DE AUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie
-: :. săvârșită de eroii noștri. -: :-:

Un practicant sau practicantă
poate afla aplicare îndată la institutul nostru

„SENTINELA”

Institut de economii și credit ca societate
pe acții în Satul-Nou — Révaufalu.
Se 2543-10

Ultoi de viie

soiu american neted și cu
rădăcini, diferite soiuri,
garantând pentru veritabi-
litatea lor, furnizează în
asortimentul cel mai bogat
cunoscuta și încrezuta firmă.

„Kisküküllőmenti első
szőlőültvény telep”

Proprietar:

Frideric Caspari

Medlaș, (Medgyes)

comf. Târnava-mare (Nagy Küküllő m.)

Cereși preț curent ilustrat!

Acest preț curent cuprinde toate scrisorile de recunoștință
sosite din diferite regiuni ale țării, în consecință înainte de
a face comanda ori care proprietar de vie poate cere in-
formații verbale sau în scris dela persoane cunoscute
relativ la încrederea de care se bucură numita pepinieră.

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprie-
tarul de vie din Șiria (Világos) *Petru Benea*,
căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe
lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1913 — 1914		
Vin alb — — —	1.40	1.20
Rizling — — —	1.50	1.25
Roșu de Minci — —	1.80	1.30
Carbonet — — —	1.60	—

Vinuri noi din anul 1915.

Vin alb — — — —	—	98
Rizling — — — —	—	1.00
Șiller — — — —	—	1.10

Vinul se expediază cu rambursă dela 50
litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni
Pentru calitatea vinului garantez.

Se 2512

Petru Benea

propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

FARMACIA
KÁRPÁTI JÁNOS,
ARAD, ÎN COLȚUL PIETEI BO-
ROȘ, ROS BÉNI ȘI CĂLEI TI-
SZÁ ISTVÁN, vis-à-vis de gara trenului electric.

Imprumuturi
de amortizare pe proprietăți:

pe 50 ani 586 } curs 92
„ 30 „ 677 }
„ 35 „ 641 }

pe 50 ani 630 } curs 95
„ 35 „ 680 }

Mijlocește :

Szücs F. Vilmos

reprezentantul soc. „Nagy-
azebeni földhitelintézet”

Arad, Karolina utca 8 sz.

Va 2587-10

In atențiunea
negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de
cocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::

OÁBOR MIKLÓS Arad,

Plața Andrássy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ca 2270)

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, artioli de toaletă, umbrele, per-
dele de dantele și de pânură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

**stabilimentul meu industrial de vopsitorie
de pânuri și de curățitorie chimică,**

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentr-
curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hăi
nele de pânură și de mătasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în
negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în
croitoria mea specială. — Serisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic **Szeged.**

TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VARȘET. strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită

mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne
și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, co-
voare, perdele, țesături foarte fine și
mașini de cusut. — (Sa 113)

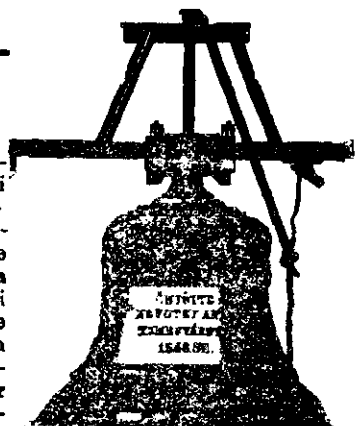
Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1890.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-
Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clo-
potelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai
mulți ani provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușu-
rință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scu-
tite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de
dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea
superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv mai
adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cel de
sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un
clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre fa-
cerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjuțarea clopotelor
vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. —

Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

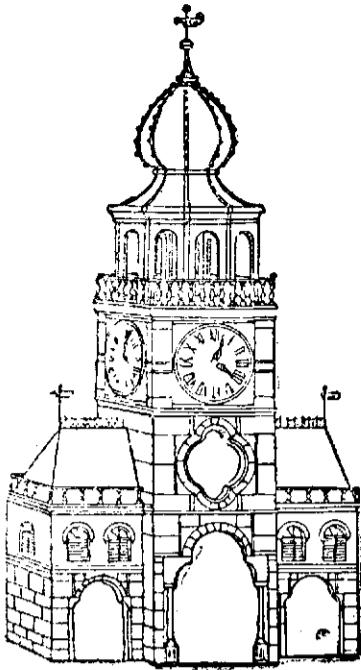
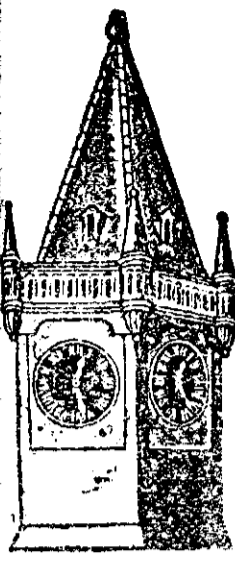

CEASURI PENTRU BISERICI.

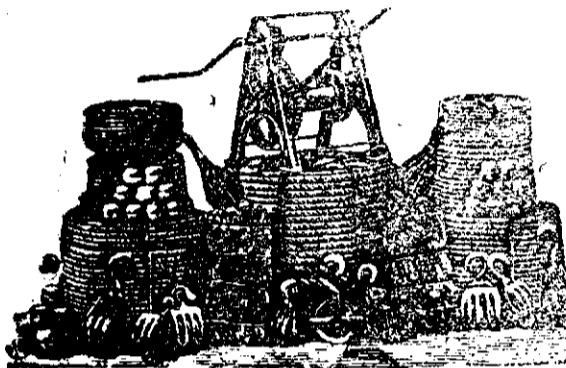
**SZÁNTHÓ
GYULA**

fabrică de ceasuri pentru biserici
NAGYVÁRAD,
Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici care se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanție pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimit gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri care luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

Carl Stürner

funar

succesorul lui

Joh. Ongert's

SIBIIU

Hermannstadt

Saggasse 22.

Oferă lucrări de cânepă curată: funii pentru transmisiuni, funii pentru care, legătoare, ștreanguri, căpește, cingătoare ațe pentru rolete, ață pentru saci etc.

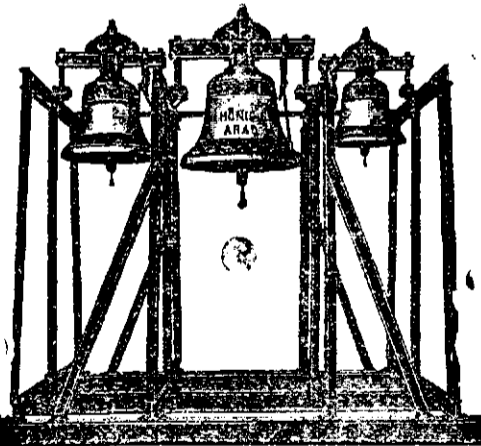
MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII.

Revanzătorii primesc rabat! Su 2069

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezonator brevetat

No 1682

este alcătuit așa că fortifică nu numai un sunet, ci și alt sunet armonice și astfel asemenea acordului dă un sunet plin, puternic și sărbătoresc precum și adânc.

Echipamente p. clopote de fer

Staluri " " " "

Prospecte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig

fabrică de clopote brevetată

Arad, str. Rákoczi nr. 11-28.

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat oligole, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, curuzio și pentru patrecoeri. Anunțurile funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

Unde

se pot cumpăra cele mai bune și mai elegante

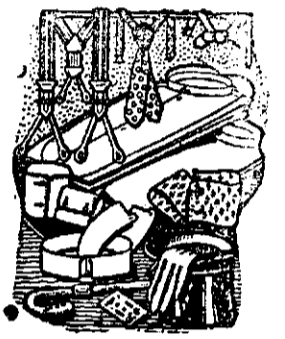
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile cele mai moderne — **En-tout-cas** și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și estetică, de calitate cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună;

Cămeși de modă albe și colorate **GULERE** și **MANGETE** albe și colorate; **BATISTE** de buzunar; **BRATELE**; **CRAVATE** pentru gulere simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă p. bărbați în sortiment bogat și cu prețurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

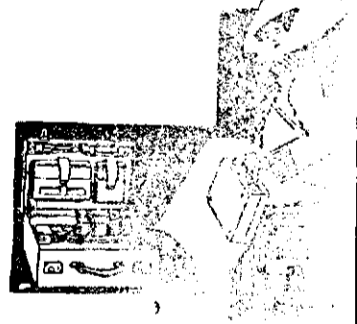
fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit”.

ATELIER DE CURELARIE, ȘELĂRIE ȘI COFERARIE
ORENDT G. & FEIRI W.

ODINIOARA SOCIETATEA CURELARILOR
Strada Cisnădiei 45. **SIBIIU**, Heitauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și volaj, poclăzit și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. **CURELE DE MAȘINI**, **CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY** (vârzobi), permanent în depozit. Toate articolele din brânzele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimit franco. (O-9)
Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă, altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă, biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane. Aurituri și pictarea tablourilor staționare.

Aradi Ipar- és Népbank.

Vagyon. **Mérleg-számla 1915. év december 31-én.** Teher.

	Korona	fil.	Korona	fil.		Korona	fil.	Korona	fil.
Készpénzkészlet	498.012	93			Részvénytőke:				
Más intézeteknél elhelyezett tőkék	1,148.235	62	1,646.248	55	13.125 drb. á 400 korona névértékű részvény			5,250.000	
Tárcaváltók			16,654.056	20	Tartalék alapok:				
Záloglevél kölcsönök... .. .	898.645	29			általános tartalék-alap... .. .	1,716.180	55		
Községi kölcsönök	190.162	72	1,088.808	01	rendkívüli tartalék-alap	100.000			
Jelzálog-kölcsönök			486.076		értékpapír ár. különbözeti tartalék-alap ...	40.000			
Aradi hitelegylet tartozása ...			157.119		ingatlan értékesítési tartalék-alap	40.000			
Zálogházi kölcsönök			13.644		hitelegyleti tartalék-alap	14.083	61		
Előlegek értékpapírokra			198.017		csejthei Varjassy József-alap	9.960	91		
Folyószámlai adósok			3,814.651	67	tisztviselői nyugdíj-alap	264.287	99	2,184.513	06
Értékpapírok* és sorsjegyek ...			1,948.093	92	Hitelegyleti 5% biztossági alap			6.631	40
Nyugdíj-alap értékpapírajai ...			255.124	60	Betétek:				
Osztálysorsjegyek, érc- és ide-					takarékbetéti könyvecskékre	7,575.791	81		
gen pénzek, szelvények, ér-					folyószámlai betétek	1,380.565	82	8,956.357	63
mek stb.			10.103	58	Visszleszámított váltók			5,641.210	54
Ingtatlanok:					Szerződéses hitelek			1,900.000	
Szabadság-tér 18. és Hasszinger-u. 2. sz. házak	210.923	11			Hadi lombard-kölcsön			1,350.072	80
intézeti ház Békéscsabán	198.818	12	561.914	45	Átruházott záloglevél- és köz-				
egyéb ingatlanok	152.173	22	350.532	58	ségi kölcsönök;				
Adósok			155.206	90	melyekből a magyar takarékpénz áruk központi			977.061	70
Hátralékos kamatok			60.300		jelzálogbankjára 660.749-12 kor. van átruházva			484.685	77
Felszerelések leírás után					Hitelezők			19.715	97
					Be nem fizetett betéti kamat-adók				
					Fel nem vett osztalékok és zá-			4.559	50
					logfeleslegék				
					Előre felvett kamatok és elszá-			160.038	40
					molatlan jövedelem				
					Nyereség:				
					át hozat 1914. évről	27.144	68		
					1915. évi nyereség... .. .	437.905	01	465.049	69
			27,399.896	46					
								27,399.896	46

* Ebből állampapír, záloglevél és községi kötvény 1,119.550 — korona n. é.

Arad, 1915. évi december 31-én.

Héhs Béla, s. k.
vezérigazgató.

Kell Lajos, s. k.
cégvezető titkár.

Gellényi Géza, s. k.
főkönyvelő.

Szalay Károly, s. k.
elnök-igazgató.

Br. Bohus Lajos, s. k.
igazgató.

Institóris Kálmán, s. k.
igazgató.

Keresztes Ferencz, s. k.
igazgató.

Purgly János, s. k.
igazgató.

Dr. Tagányi Sándor, s. k.
igazgató.

Walder Gyula, s. k.
igazgató.

Jelen vagyon- és teher-kimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGI

Dr. Priegl István, s. k.
f. ü. biz. elnök.

Kohn S. N., s. k.
f. ü. biz. tag.

Steigerwald Alajos, s. k.
f. ü. biz. tag.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő bizottságának jelentése az 1915. üzletévről

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény és az intézeti alapszabályokban előírt köteletségünknek megfelelően, az intézet ügykezelését a lefolyt üzletévben megtartott vizsgálataink alkalmával gondosan ellenőrizvén, tisztelettel jelentjük, hogy az intézet kezelése alatt álló pénz- és értékkészletet a szabályosan vezetett könyvekkel mindenkor egyezően és hiány nélkül találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1915. évi zár-

számadásokat, mérleget, valamint a veszteség- és nyereség számlát, a helyesen lezárt könyvek és zárszámadás alapján, a törvény és alapszabályoknak megfelelően összeállítottaknak találtuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak az 1915. évi 465.049.69 korona nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

Indítványozzuk ennél fogva, hogy az igazgatóságnak az 1915. üzletévről vonatkozólag a felmentvény megadásuk és ugyanezt a saját részünkre is kérjük.

Kelt Aradon, 1916. évi január hó 29-én.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottsága:

675

Dr. Priegl István, s. k.
f. ü. biz. elnök.

Kohn S. N., s. k.
f. ü. biz. tag.

Steigerwald Alajos, s. k.
f. ü. biz. tag.